

ב"ה

תשורה

מחגיגת הבר מצווה
של הת' לוי יצחק שי' וואלף
ט"ו סיון ה'תשפ"א

ב"ה

פתח דבר

בשבח והודיה לה' יתברך על שזיכנו בחגיגת בר-המצוה של בננו הת' לוי יצחק שיחי', מוגשת בזה "תשורה" לנוטלים חלק בשמחתינו.

זכיתי ובימים הסמוכים לבר-המצוה שלי, בימי חודש שבט תשד"מ, הייתי אצל הרבי. היו אלו ימים מלאים וגדושים בתוכן ובחוויות שמלאו את נפשי כנער צעיר, רגעים ומאורעות עם הרבי שנחקקו בי והשאירו את חותמם לשנים ארוכות. פעמים רבות אני חוזר לאותם ימים, לרגעים מרוממים אלו, לציור הזמן והמקום, ומנסה לחיות אותם מחדש, להחיות אותם, ולקחת מהם תובנות. כמה מאותן חוויות ותובנות העליתי על הכתב במהלך השנים והן מוגשות בזה בגורן אחד, לרגל חגיגת בר המצוה של בנינו שיחי'.

זאת ועוד אחרת, העולה על כולנה, באותם ימים של חודש שבט תשד"מ זכינו למתנה נדירה, מתנה מיוחדת ומרוממת מהרבי.

בשבת ג' שבט, השבת לפני יום הכנסי לעול המצוות באופן לא צפוי הרבי התוועד והזכיר את ה"אורחים" שהגיעו לשבת זו, כשהוא מדבר על אבי שיחי', הרמ"מ שיחי' וואלף, שהביא איתו טו"ב ספרי תניא שהודפסו באותם ימים במקומות שונים בארה"ק.

בשיחה הראשונה של התוועדות זו, הרבי קישר את דף-השער של ספר התניא, הפסוק "כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיוך ובלבבך לעשותו", עם מעלתה הייחודית של מצוות תפילין על גבי שאר תרי"ג מצוות, וקישר את הדברים אל שיעור החומש של אותו יום, שבת פרשת בא, פרשיות "קדש" "והיה כי יביאך" הנמצאות בתוך בתי התפילין.

לא זו אף זו, את השיחה הזו הרבי גם הגיה בכתב ידו הק'.

מוגשים בזה הן השיחה הראשונה, הבלתי מוגהת, והן השיחה שהוגהה על ידי הרבי,

והתודה והברכה לאנשי "ועד הנחות בלה"ק" על האישור להשתמש בצילום השיחות האלו.

לחביבות הדבר, מוגש בזה - בפרסום ראשון - צילום של מספר עמודים מההגות בכתב יד קודשו של הרבי על שיחה זו.

כן מוגשים בזה דבריו של הרבי ב'יחידות' לבני ובנות מצווה מאותם ימים, שזכיתי והייתי בה.

ויהי רצון שעל ידי הלימוד בתורת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, וע"י התעוררות זכרון הימים במחיצת כ"ק, נזכה בקרוב ממש ללמוד תורה מפיו, וישמיענו נפלאות מתורתו, תורה חדשה מאיתי תצא, ונזכה להתראות מחדש, נזכה זעהן זיך מיטן רבי'ן דא למטה אין א גוף ולמטה מעשה טפחים, והוא יגאלינו, בקרוב ממש.

ט"ז בסיון, ה'תשפ"א

קיימא סיהרא באשלמותא דירחא תליתאי, שלימות גם בשנעשו שלוחי הקב"ה בשעת מ"ת

אלי' ודינה וואלף

שיחת ש"פ בא

ג' שבט ה'תשד"מ - בלתי מוגה

בס"ד. שיחת ש"פ בא, ג' שבט ה'תשר"מ.

בלתי מוגה

א. שבת זו שייכת ליום ההילולא דכ"ק מו"ח אדמו"ר (כעשירי בשבט) — מצד כו"כ ענינים, כדלקמן.

לכל לראש — מצד פרשת השבוע, שבת פרשת בא, שהרי ההסתלקות היתה ביום הש"ק פ' בא.

ואע"פ שרוב הענינים (ימים טובים ומועדים וכיו"ב) נקבעים ע"פ ימי החודש, וההסתלקות היתה **בעשירי** בשבט — הרי דובר כבר כמ"פ בארוכה שיש להתחשב גם עם הקביעות ביחס לימי השבוע ופרשת השבוע.

כלומר: כל דבר החוזר וניעור מידי שנה בשנה, עיקרו, אמנם, בבוא הקביעות המתאימה מצד ימי החודש, אבל גם הקביעות בימי השבוע ופרשת השבוע שייכת לחזרת והתעוררות ענין זה. ובענינו: עיקר הענין דיום ההילולא (בכל שנה ושנה) הוא כעשירי בשבט, אבל ביחד עם זה — גם הקביעות דימי השבוע ופרשת השבוע שייכת ליום ההילולא, ולכן, בבוא שבת פ' בא מידי שנה בשנה, חוזר וניעור ענין ההילולא מצד הקביעות דימי השבוע ופרשת השבוע.

ב. נוסף על השייכות ליום ההילולא מצד פרשת השבוע, הרי זו השבת שממנה מתברך יום ההילולא, כידוע שמיום השבת מתברכין כולהו יומין — כל ימי השבוע הבא, כולל יום השבת, שבו חל יום ההילולא דעשירי בשבט (בקביעות שנה זו), שגם הוא מתברך מהשבת שלפניו — שבת זו.

דהנה, המשכת הברכה מיום השבת לימי השבוע היא — בפשטות — **לכל ימי השבוע** ("כולהו יומין"), **שבעת ימי השבוע**, ששת ימי המעשה, ויום השבת, שהרי לא מסתבר לומר שהמשכת הברכה היא על ימי החול בלבד, ואילו ביום השבת **חסרה** המשכת ברכה זו — דבר מוזר לגמרי!

ואף שיש לומר שהמשכת הברכה מיום השבת ("מיני" מתברכין כולהו יומין) היא "כשרגא בטיהרא" לגבי המשכת הברכה שכיום השבת עצמו, עליו נאמר "ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו", היינו, שיום השבת **אינו זקוק** להמשכת הברכה מיום השבת **שלפניו** — הנה:

לכל לראש — צריך עיון וביורור האם המשכת הברכה מיום השבת לימי השבוע היא אמנם "כשרגא בטיהרא" לגבי המשכת הברכה דיום השבת עצמו, אם לאו, שהרי יש מקום לומר שיש כזה מעלה מיוחדת כו'.

ואפילו אם נאמר שענין זה הוא אמנם "כשרגא בטיהרא" — הרי "שרגא" ו"טיהרא" הם כ' ענינים בפ"ע, היינו, שגם כ"טיהרא" ישנה המציאות ד"שרגא", ובענינו: גם כאשר ישנה המשכת הברכה דיום השבת עצמו — "טיהרא", אין זה מבטל ח"ו את המשכת הברכה דיום השבת שלפניו, אף

שבו זהו היא "כשרגא בטיהרא".

ליתר ביאור: "שרגא בטיהרא מאי אהני" — הרי זה ביחס לתועלת הדבר, היינו, הנאה מגילוי האור כו', שכן "בכלל מאתיים מנה"; אבל ביחס לעצם הענין, שלמעלה מענין ההנאה שבו נעצם ענין המצוות — "מצוות לא ליהנות ניתנו" — ישנו הגילוי ד"שרגא" בכל התוקף.

ולכן, מסתבר ופשוט לומר שגם ביום השבת ישנה המשכת הברכה מיום השבת שלפניו, וכענינו — שיום השבת דעשירי בשבת (בקביעות שנה זו) מתברך מיום השבת שלפניו — שבת זו.

ובפרט ע"פ המבואר בכו"כ מקומות — הן בנגלה דתורה ועאכו"כ בתורת החסידות — גודל מעלת ענין הברכה, שמזה מובן, שנוסף על המשכת הברכה דיום השבת מצ"ע, יש ענין גם בהמשכת ברכה נוספת מיום השבת שלפניו.

ומצינו דוגמתו בכו"כ ענינים — שנוסף על המשכת הברכה מהקב"ה בעצמו, שורש ומקור כל הברכות, ישנה המשכת ברכה נוספת מענין פרטי. ולדוגמא — בענין זה עצמו — המשכת הברכה מיום השבת לימי השבוע, יום ראשון וכו':

יום ראשון מצ"ע מקבל חיותו מהקב"ה בעצמו — מקור כל הברכות, ואעפ"כ, רצונו של הקב"ה שיום ראשון יקבל ברכה נוספת מיום השבת. ונוסף לזה — המשכת ברכה משבת מברכים החודש, שאז מברכים את "ראש חודש", ועל ידו — את כל ימי החודש, בששה לשונות של ברכה כו', ועד להמשכת הברכה בראש השנה על כל ימי השנה. וכל זה — כאמור — נוסף על המשכת הברכה שיש לכל יום פרטי מהקב"ה בעצמו, מקור ושורש כל הברכות.

ועד"ז מובן בענינו — שנוסף על המשכת הברכה שמקבל יום השבת מהקב"ה בעצמו, כמ"ש "ויברך אלקים את יום השביעי גו'", ישנה גם המשכת הברכה מיום השבת שלפניו. ונמצא, שיום ההילולא שחל ביום השבת הבעל"ט — מתברך משבת זו.

ג. ענין נוסף המקשר שבת זו עם השבת דיום ההילולא (מלבד המשכת הברכה) — הקשר והשייכות שבין כל שבתות השנה, כידוע שכל שבתות השנה שייכים זה לזה, ועד שבנוגע לכמה ענינים עיקריים נחשבים כל השבתות לענין אחד.

וענין זה (הקשר דכל שבתות השנה) מודגש ביותר ביחס לענין הזמן — כידוע שכללות ענין הזמן מתחלק לשבעה ימים, ובלשון הרשב"א: שבעת ימי ההיקף, ולאחרי יום השבת (סיום ההיקף) מתחדש כללות ענין הזמן, כמבואר בדרושי חסידות [החל מדרושי אדמו"ר הזקן בלקו"ת (שה"ש כה, א), עד

לדרושי בעל ההילולא (ד"ה ויהי ביום השמיני תש"ד) [מה שאנו מונין תמיד יום ראשון יום שני וכו', אף שכבר עברו רכבות ימים משי"ב עד עתה — לפי שהן ימי ההיקף שחוזרין חלילה, ולכן, "כל יום א' הוא ממש יום ראשון כמו יום א' של שי"ב שנתחדש הזמן מלמעלה מהזמן כו"ש].

ונמצא, שכל שבת הוא כדוגמת שבת בראשית, כמ"ש בתפלת השבת: "זכר למעשה בראשית", ולכן אומרים בכל שבת "מזמור שיר ליום השבת" — "על שם ששבת" (ר"ה לא, א). וכמבואר במדרז"ל (מדרש תהלים צב. ועוד) שמזמור זה אמרו אדה"ר בשבת הראשונה דשי"ב.

ונמצא, ששבת זו קשורה ועד שנעשית דבר אחד (בכמה ענינים עיקריים) עם השבת הבאה, השבת דיום ההילולא (עשירי בשבט).

ד. נוסף לזה — מודגש הקשר ליום ההילולא גם בשיעור חומש היומי [כתורת אדמו"ר הזקן שצריכים לחיות עם הזמן — פרשת השבוע והיום], משביעי עד סוף פרשת בא:

שיעור חומש היומי הוא — ענין התפילין, כ' פרשיות הראשונות ע"פ תורה [שהרי "צריך לכתבן כסדר שהן כתובות בתורה, לכתוב תחילה פ' קדש ואח"כ והי' כי יביאך כו"ש] (שו"ע ואדה"ז חאו"ח ר"ס לב), שלכן הן הראשונות גם במעלה*.

ויש לומר שבענין התפילין מודגש ענינה של תורת חסידות חב"ד — שמזה מובן גם בנוגע לנשיאי חב"ד, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר, בעל ההילולא דעשירי בשבט:

ענינה של חסידות חב"ד — אינו דורש עיון וחיפוש כו', מכיון שמפורש הדבר בספר התניא, תורה-שכתב דתורת חסידות חב"ד, שענינו — ע"פ מ"ש אדמו"ר הזקן בהקדמה לספרו — "תשובות על שאלות רבות אשר שואלין בעצה . . לשית עצות בנפשם בעבודת ה'", שרשם אדמו"ר הזקן "בקונטרסים אלו הנקראים בשם לקוטי אמרים".

והנה, בספר התניא עצמו ישנם ריבוי ענינים, שהרי בחלקו הראשון ישנם ג"ן פרקים, מלבד שאר החלקים דספר התניא; אמנם, התוכן הכללי דספר התניא מתבטא ב"דף-השער": "מיוסד על פסוק כי קרוב אליך הדבר מאוד כפיך ובלבבך לעשותו לבאר היטב איך הוא קרוב מאד, בדרך ארוכה וקצרה בעזה"י".

וענין זה — "הדבר גו' כפיך ובלבבך לעשותו" — מודגש במיוחד

(* ובלשון הגמרא (סנהדרין מט, ב. ועוד) משום דאקדמי קרא כו'. וכוח"ג (רסב, א"ב) כהאריז"ל ובחסידות (דרושי התפילין — בס' הכוונות, פע"ח, סידור ועוד) — דקדש והי' כי יביאך — חו"ב, ושמע והי' אם שמע — (חו"ג ד) דעת. ואכ"מ.

במצות תפילין, כדלקמן.

ה. "הדבר" — לשון יחיד — קאי על "המצוה הזאת" (שנאמר לפנ"ז), כללות כל המצוות, שנקודתן ותוכנן — דבר אחד, צוותא וחיבור של היהודי המקיים את המצוות עם הקב"ה, מצוה המצוות.

וזהו הפירוש "כי קרוב אליך הדבר מאד בפיו ובלבבך לעשותו" — שעניני התורה ומצוותי ("הדבר") צריכים להתבטא בכל ג' הענינים דמחשבה דיבור ומעשה: "בפיו" — דיבור, "בלבבך" — מחשבה, ו"לעשותו" — מעשה בפועל.

כלומר: כללות המצוות ("הדבר") הם במעשה דיבור ומחשבה — כידוע שיש מצוות מעשיות, שעיקרם — מעשה בפועל; יש מצוות שעיקרם כדיבור — כמו מצוות התפלה וכיו"ב; ויש מצוות שעיקרם במחשבה ("בלבבך") — כמו אהבת ה' ויראת ה', אהבת ישראל וכיו"ב.

ויש להוסיף בזה, שהפירוש ד"הדבר (לשון יחיד) גו' בפיו ובלבבך לעשותו" — שג' הענינים דמחשבה דיבור ומעשה נכללים ב"הדבר" לשון יחיד — הוא לא רק בכללות המצוות (שרק **תוכנם** הוא דבר אחד, צוותא וחיבור), אלא שבכל מצוה גופא ישנם ג' הענינים דמחשבה דיבור ומעשה: מצוות מעשיות — אף שעיקרם מעשה בפועל ("המעשה הוא העיקר"), וכמבואר בתניא (רפ"ח) שאם כיוון את כל הכוונות ולא עשה את המעשה בפועל ח"ו, לא יצא י"ח קיום המצוה — מ"מ, צריך להיות גם הענין דכוונת המצוה — מחשבה, וכן ענין הדיבור — ברכת המצוות; במצוות התלויות כדיבור ישנו גם ענין המעשה — עקימת שפתיו, וכן ענין המחשבה — כוונת המצוה; ובמצוות התלויות במחשבה ישנו גם ענין הדיבור והמעשה — כמבואר באגה"ק (סי"ט) שיש עשי' שבמחשבה, דיבור שבמחשבה, ומחשבה שבמחשבה.

ונמצא, שלא זו בלבד שבכללות המצוות ("הדבר") ישנם ג' הענינים ד"בפיו ובלבבך לעשותו", אלא כן הוא גם בכל מצוה פרטית — "הדבר" לשון יחיד.

אמנם, מכיון שעיקר המצוה היא **בא' מג'** הענינים דמעשה, דיבור או מחשבה, ורק **שלימות והידור** המצוה היא כאשר ישנה גם ההתכללות דשאר ב' הענינים — הרי ההתאחדות דג' ענינים הנ"ל ("בפיו ובלבבך לעשותו") ב"הדבר" אינה עדיין באופן שהם נעשים דבר אחד ממש, שהרי אפשר לחלק ביניהם: א' מהם הוא עיקר המצוה, והשאר — שלימות והידור המצוה.

אבל ישנם ג' מצוות, שבהם מתאחדים כל ג' הענינים ד"בפיו ובלבבך לעשותו" (מעשה דיבור ומחשבה) ביחד ממש — שכולם **חלק** מקיום המצוה

עצמה (לא רק בתור שלימות והידור כו'), והם — תפילין, ציצית, וסוכה: בג' מצוות אלו מצינו חיוב מיוחד של כוונה בעת קיום המצוה, כמ"ש הטור (או"ח ס"ח) בנוגע למצות ציצית: **"ויכוין** בהתעטפו שצונו המקום להתעטף כדי שנזכור כל מצוותיו כו'", וכן במצות תפילין: **"ויכוין** בהנחתן כו'" (שם סכ"ה), וכן במצות סוכה — שמאריך לבאר את פרטי הכוונה דמצות סוכה (שם סתרכ"ה, ובכ"ח).

וכתב הב"ח (שם ס"ח): **"מה** שהכריח לרבינו להורות דבעי שיכוין בהתעטפו, וכן בהל' תפילין ובהל' סוכה, נראה, דלפי שכתוב בפרשת ציצית **למען** תזכרו וגו', ובתפילין והי' לך לאות וגו' **למען** תהי' תורת ה' בפיו וגו', ובסוכה **למען** ידעו דורותיכם גו', יורה כי **עיקר המצוה וקיומה תלוי בכוונתה**, שיכוין בשעת קיום המצוה, משא"כ שאר המצוות דיוצא ידי חובתם אע"פ שלא יכוין בה כו'".

כלומר: ככל שאר המצוות יוצאים י"ח קיום המצוה ע"י קיומה במעשה בפועל בלבד, ללא כוונת המצוה. ואף שמצוה בלי כוונה היא כגוף בלי נשמה — הרי **גוף** (ועיקר) המצוה ישנו בשלימותו ע"י המעשה בפועל; אבל בג' מצוות אלו — **"לא** קיים המצוה כתיקונה אם לא יכוין אותה הכוונה" (ב"ח או"ח סתרכ"ה), היינו, שהכוונה היא **חלק מגוף** המצוה עצמה, ולא רק כוונה שמוסיפה **חיות ונשמה** בגוף המצוה (כבשאר המצוות).

וכן הוא בנוגע לענין הדיבור — שבמצוות אלו מוכרחת להיות "ברכת המצוות", דלא כאותן המצוות שאין מברכים עליהן, ואדרבה — במצות הצדקה יש הדגשה מיוחדת **שאין** לברך עליה, כדי שלא לעכב את קיום המצוה בפועל ממש — **"פתח תפתח"** ו"נתן תתן" — אפילו לרגע א' בלבד.

ומכיון שבמצוות אלו (ציצית, תפילין, וסוכה) נחשבים ג' הענינים דמעשה דיבור ומחשבה — **"בפיו** ובלבבך לעשותו" — בתור חלק מקיום המצוה עצמה, נמצא, שבמצוות אלו מודגש ביותר ש"הדבר" בא "בפיו" ובלבבך לעשותו" ביחד ממש.

ו. והנה, בין ג' מצוות אלו עצמם — ישנו עילוי מיוחד במצות תפילין:

מצות סוכה היא פעם אחת בשנה בלבד — במשך שבעת ימי חג הסוכות.

מצות ציצית, למרות היותה בכל ימי השנה — הרי אינה חובת גברא אלא חובת טלית, היינו, שכאשר לובש טלית שיש בה ד' כנפות אזי חייב להטיל בה ציצית, אבל אינו חייב להשתדל להשיג טלית בת ד' כנפות כדי שיתחייב בציצית, ורק "בזמן דאיכא ריתחא ענשינן" על שלא השתדל בזה (מנחות מא, א).

אבל מצות תפילין — חובת גברא היא, היינו, שיהודי חייב להשיג

תפילין ולהניחם מידי יום כיומו. ובנוגע לשבת ויו"ט שבהם אין מניחים תפילין — הרי טעם הדבר הוא מפני ש"הן גופא אות" (מנחות לו, ב. טוש"ע (ואדה"ז) או"ח רסל"א), היינו, שהענין ד"לאות על ירך גוי" שכתפילין נפעל מצד עצם ענין השבת ויו"ט*.

ונמצא, שבג' המצוות שבהם בא "הדבר" "בפיך וכלבבך לעשותו" ביחד — ישנו עילוי מיוחד במצות התפילין, להיותה חובת גברא בכל ימות השנה כולה. ויש להוסיף בזה:

ידוע שצרכי האדם נחלקים לג' סוגים כלליים — בית, לבוש, ומזון: בית — מקיף הרחוק, לבוש — מקיף הקרוב, ומזון — שנעשה דם וכשר כבשרו. וכן הוא ברוחניות הענינים — בג' מצוות הנ"ל:

מצות סוכה — בית, שהרי בחג הסוכות ביתו הוא כדירת עראי (סוכה); מצות ציצית — חובת **טלית**, ענין הלבוש; ואילו מצות תפילין — "חובת גברא" — עצם מציאותו של האדם, דם וכשר מבשרו, בדוגמת ענין המזון.

ז. עפ"ז מובנת השייכות המיוחדת דענין התפילין עם תורת חסידות חב"ד, ובמילא — עם נשיאי חב"ד:

תורת חסידות חב"ד ענינה — ביאור הענין ד"קרוב אליך הדבר מאד בפיך וכלבבך לעשותו, לבאר היטב איך הוא קרוב מאד".

וזהו הקשר המיוחד למצות תפילין — שבה מודגש **ביותר** "הדבר גוי" בפיך וכלבבך לעשותו", היינו, ש"הדבר" בא "בפיך וכלבבך לעשותו" כפי שהם ביחד.

ליתר ביאור: תורת חסידות חב"ד דורשת שתוכן ענין התפילין — קיום המצוה "בפיך וכלבבך לעשותו" ביחד — יומשך בגילוי בכל המצוות [ע"ד מארו"ל "הוקשה כל התורה כולה לתפילין" — שענין התפילין חודר ונמשך גם בכל המצוות], היינו, שקיום כל מצוה ומצוה הוא באופן שתחדור בכל כחות האדם, הן בכח המחשבה הן בכח הדיבור והן בכח המעשה, ועד שכולם נעשים למציאות אחת — מציאות המצוה.

וזהו הקשר המיוחד דשיעור חומש היומי עם יום ההילולא — מכיון שבשיעור חומש היומי מדובר אודות מצות תפילין, מצוה שיש לה קשר מיוחד עם תורת חסידות חב"ד, ועי"ז — עם נשיאי חב"ד, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר —

* ובכל אופן צ"ע — אף שהלשון הוא שויו"ט לאו זמן תפילין (ויתרה מזה כתיב"ע בא יג, יו"ד) — אדם שמאיוה סיבה שתהי' חילל (ע"ד כהן חלל) השויו"ט, המחוייב הוא באות דתפילין — במאי דשקו"ט בזה בשו"ת אמרי יושר ח"ב סקמ"ט. הצ"צ למו"ק פ"ג מ"ד. — נזכר בלקו"ש ח"י"ז ע' 288 הערה 25.

בעל ההילולא דעשירי בשבט.

ח. נוסף על כל האמור לעיל אודות השייכות המיוחדת דשבת זו עם יום ההילולא [הן מצד הקביעות דימי השבוע ופרשת השבוע, הן מפני שממנה מתברך יום ההילולא, הן מפני הקשר דכל שבתות השנה, והן מפני שיעור חומש היומין] — שזוהי הסיבה לעריכת התוועדות בשבת זו.

ישנה סיבה נוספת להתוועדות בשבת זו — לכבודם של האורחים הרבים, וביניהם — אורחים הכי חשובים, שהגיעו לקראת יום ההילולא. כל א' מהאורחים ראוי לקבלת־פנים מיוחדת — בהתאם למארז"ל "גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה" (שבת קכז, ב).

ובמיוחד — אורחים הכי חשובים, שהביאו עמהם כו"כ ספרי תניא שנדפסו לאחרונה בכו"כ עיירות ומושבות בני"י, במירון ובעוד מקומות, והשתדלו בזה ביגיעה רבה, בממונס, כגופם וכודאי — בנשמתם, והצליחו בזה (בכמות ובאיכות) למעלה מן המשוער — להדפיס במשך זמן קצר **בכו"כ** מקומות, וכודאי ימשיכו לעסוק בזה ביתר שאת וביתר עוז, ומהם יראו וכן יעשו — להדפיס את ספר התניא בכל המקומות שבהם דרים בני"י שלע"ע עדיין לא הדפיסו שם את ספר התניא.

ט. ויה"ר אשר בהתוועדות זו תקויים הבטחתו של אדמו"ר הזקן — שנתגלתה ונתפרסמה ע"י בעל ההילולא — שבכחה של התוועדות חסידית לפעול יותר מפעולתו של מלאך מיכאל, שרם של ישראל, כפי שמבאר את טעם הדבר — ע"פ משל מאב המסתכל בארחות חיי ילדיו והתנהגותם הטובה באהבה באחווה בשלום ובריעות, מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל, שע"ז מתמלא עונג ונח"ר ומקיים משאלותיהם כו' (קובץ מכתבים לתהלים ע' 199).

ופעולתה של התוועדות זו תהי' בנוגע להמוזכר לעיל אודות הנקודה העיקרית דספר התניא — "קרוב אליך הדבר מאד כפיך ובלבבך לעשותו", ומ"הדבר" הזה ("קרוב גו' **הדבר** גו'") נזכה בקרוב ממש — "קרוב מאד" ממש — ל"דבר ה' זה **הקץ**" (שבת קלח, ב).

ובאופן ד"בפיך ובלבבך לעשותו", היינו, לא רק כדיבור ובמחשבה ("בפיך ובלבבך"), אלא גם — **ובעיקר** — במעשה בפועל כפשוטו ("לעשותו").

בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

* * *

משיחות ש"פ בא

בענין השתדלות בהדפסת ספר התניא

בכל עיר ועיירה שיש בה יהודים

מוגה

בס"ד. משיחות ש"פ בא, ג' שבט ה'תשד"מ.

— בענין ההשתרלות בהדפסת ספר התניא

בכל עיר ועיירה שיש בה יהודים —

א. א' הטעמים להתוועדות בשבת זו היא — בואם של אורחים הכי חשובים שהביאו עמהם ספרי תניא שנדפסו ע"י השתדלותם במקומות שונים¹ (במירון ובעוד כמה מקומות).

שהרי ידוע גדול הענין דהכנסת אורחים בכלל — "גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה"², ועאכו"כ — אורחים הכי חשובים, אלו שהשתדלו בגופם ובממונם, ובודאי — בנשמתם, בנוגע להדפסת ספרי תניא אלה.

ומובן העילוי כאשר מקשרים את הענין ד"הכנסת אורחים" עם התוועדות חסידית — כידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר (בעל ההילולא דיו"ד שבט) בשם אדמו"ר הזקן³ שבכחה של התוועדות לפעול יותר מפעולתו של מלאך מיכאל, מפני גדול הנחת רוח למעלה כאשר הקב"ה רואה שבניו הם באחדות כו'.

ב. ויש לקשר את הענין דהדפסת ספרי תניא עם שבת זו — מצד כמה ענינים. ובהקדים:

הדפסת ספרי התניא בכל מקום שבו דרים בני"י, תוכנה — הפצת המעיינות חוצה: מעיינותיו של הבעש"ט, תורת החסידות הכללית, כפי שנמשכים ומתגלים באופן ד"יתפרנסון מיני"⁴ בתורת חסידות חב"ד, ולכל לראש — בספר התניא, היסוד⁵ ותורה שבכתב⁶ דחסידות חב"ד — נדפסים ב"חוצה", בכל מקום ומקום שבו דרים בני"י.

ולזה קשר מיוחד עם כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל ההילולא דעשירי בשבט — שהרי נוסף לזה שבעל ההילולא הוא ממלא מקומו של אדמו"ר הזקן, פעל הוא (בעל ההילולא) את הענין דהפצת המעיינות (כולל ובפרט ספר התניא) באופן הכי רחב, כידוע ומפורסם.

(1) ע"פ הבקשה בשיחת יום ג' פ' ויגש, אור לז' דחנוכה סי"ד.

(2) שבת קכז, א. שבועות לה, ב.

(3) "התמים" חוב' ב' ע' עא (פג, ב) ואילך. קובץ מכתבים אהל יוסף יצחק ע' 198. שיחת אחש"פ תרצ"ה (נדפסה בסה"מ תשי"א ע' 243).

(4) ראה תקו"ז ת"ו בסופו. מק"מ בהקדמתו לזהר. כסא מלך לתקו"ז שם.

(5) ראה תורת שלום ס"ע 114.

(6) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר — נדפס בספר קיצורים והערות לתניא ע' קיח ואילך. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רסא ואילך. וראה שם ח"ה ע' צ.

וזוהי השייכות המיוחדת לשבת זו — מפני שייכותה ליום ההילולא דעשירי בשבט:

(א) ההסתלקות־הילולא דכ"ק מו"ח אדמו"ר היתה — בימי השבוע ופרשת השבוע — ביום שבת קודש פ' בא, כידוע.

(ב) עשירי בשבט — יום ההסתלקות וההילולא בימי החודש (עיקר הענין דיום ההילולא, ככרוב המועדים שקביעותם ע"פ ימי החודש) — מתברך משבת זו, שהרי משבת זו מתברכין **כולהו** יומין דשבוע הבא⁷, כולל יום השבת — עשירי בשבט (בקביעות שנה זו).

(ג) כל שבתות השנה קשורות זו בזו (שלכן נקראות כולן "שבת בראשית"). וכמבואר בדרושי חסידות⁸ (החל מדרושי בעל התניא), שבכל שבת מסתיים סדר זמנים (ונפעלת עלי' לבחי' **שלמעלה מהזמן**), ולאחרי כן מתחיל סדר זמנים חדש. ובלשון הרשב"א⁹: **שבעת ימי ההיקף**, ונמצא, ששבת זו קשורה — ועד שנעשית דבר אחד (בכמה ענינים עיקריים) עם שבת הבאה, עשירי בשבט.

ג. קשר נוסף בין הדפסת ספרי התניא (כללות הענין דהפצת המעיינות חוצה, ובפרט ספר התניא) לשבת זו — מודגש בשיעור חומש היומי (כידוע תורת אדמו"ר הזקן¹⁰ **שצריכים לחיות עם הזמן** — פרשת השבוע והיום), משביעי עד חותם פ' בא, שכן, בשיעור חומש זה ישנו לימוד והוראה הקשורה עם חסידות חב"ד ונשיאי חב"ד, ובמיוחד — עם ספר התניא:

התוכן והנקודה הכללית דשיעור חומש היומי הוא — **ענין התפילין**, שהרי בשיעור חומש זה כתובות הפרשיות **הראשונות** [ע"פ תורה¹¹, ובמילא — ראשונות גם במעלה¹²] שבתפילין.

ויש לומר שבענין התפילין מודגש ענינה של תורת חסידות חב"ד — שמזה מובן גם בנוגע לנשיאי חב"ד, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר, בעל ההילולא דעשירי בשבט, כדלקמן.

ד. ענינה של חסידות חב"ד — מבואר בספר התניא, תורה־שבכתב

(7) זח"ב סג, ב, פח, א.

(8) לקו"ת שה"ש כה, א. אוה"ת במדבר דרושי שבועות ע' פה ואילך, שם ברכה ע' א'תתצ ואילך, ד"ה ויהי ביום השמיני תש"ד, ובכ"מ.

(9) בשו"ת ח"א סי' ט.

(10) "היום יום" ב' חשוון, ס' השיחות תש"ב ע' 29 ואילך.

(11) ראה מכילתא סוף פרשתנו, מנחות לד, ב. טושו"ע (ושו"ע אדה"ז) חאו"ח ר"ס לב.

(12) ובל' הגמרא (סנהדרין מט, ב, ועוד) משום דאקדמי קרא כו'. ובזח"ג (רסב, א"ב) כתהאריז"ל ובחסידות (דרושי התפילין — בס' הכוונות, פע"ח, סידור ועוד) — דקדש והי' כי ביאן — חו"ב, ושמע והי' אם שמרע — (חו"ג ד)דעת, ואכ"מ.

דחסידות חב"ד (כנ"ל). וב"דף-השער" — כותב אדמו"ר הזקן: "מיוסד על פסוק¹³ כי קרוב אליך הדבר מאד בפיוך ובלבבך לעשותו, לבאר היטב איך הוא קרוב מאד, בדרך ארוכה וקצרה בעזה"י".

ביאור הענין:

"הדבר" — לשון יחיד — קאי על "המצוה הזאת" (שנאמר לפני¹⁴), כללות כל המצוות¹⁵, שנקודתן ותוכנן — צוותא וחיבור¹⁶ של היהודי המקיים את המצוות עם הקב"ה, מצוה המצוות. וזהו הפירוש ד"ק רוב גו' הדבר גו' בפיוך ובלבבך לעשותו", היינו, ש"הדבר" ("המצוה הזאת") נמשך ובא בכל ג' הענינים דמחשבה ("בלבבך") דיבור ("בפיוך") ומעשה ("לעשותו"), ובה גופא — לא רק כפי שכל א' מהם הוא בפ"ע, אלא כפי שהם כולם ביחד, כדלקמן. וענין זה ("ש"הדבר" בא "בפיוך ובלבבך לעשותו" ביחד) מודגש (בעיקר) במצות תפילין. ובהקדים:

ידוע מ"ש הב"ח¹⁷ שישנם ג' מצוות — מצות ציצית, מצות תפילין ומצות סוכה — שבהם הכוונה היא חלק מקיום מעשה המצוה, ולכן "לא קיים את המצוה כתיקונה אם לא יכוין אותה הכוונה".

כלומר: בכל המצוות העיקר הוא מעשה המצוה, ואם כיון את כל הכוונות ולא עשה את המצוה בפועל לא יצא י"ח, ולא ידך, "עשה מצוה ולא כיון לבו יצא ידי חובתו כדיעבד כו' לכד כו'".¹⁸ [ואף שתפלה וכן מצוה¹⁸ בלא כוונה כגוף בלא נשמה¹⁹ — הרי גוף המצוה ישנו] — אבל בג' מצוות אלו הכוונה היא חלק מחובת קיום (גוף) המצוה.

ונמצא, ש"הדבר גו' בפיוך ובלבבך לעשותו" (ההתאחדות דמחשבה דיבור ומעשה ביחד, בענין אחד) הוא — בעיקר — בג' מצוות אלו: ככל שאר המצוות שבהן הכוונה היא דבר נוסף על עצם קיום המצוה — הנה גם כאשר קיום המצוה הוא כמעשה דיבור ומחשבה (מעשה המצוה, ברכת

13) נצבים ל, יד.

14) שם, יא.

15) ברמב"ן שם ד"המצוה הזאת" קאי על מצות התשובה. ונת' בארוכה בלקו"ת עה"פ (נצבים מה, ג. עיי"ש). וכ"ה באוה"ת נצבים (ע' א'רלד ואילך). ספה"צ להצ"צ מצות וידוי תשובה (לט). א) אבל ידוע שמצות התשובה היא בכל מצות התורה, ולא עוד אלא שתשובה מעלה את האדם לדרגה שאפילו צד"ג אין יכולים לעמוד שם, ובמילא מעלה גם את המצות שלו. — ועוד וג"ז עיקר: ראה כלי יקר שם (בפירוש הראשון) דקאי "על כל מצות התורה". וכ"ה באוה"ח שם. ולהעיר שכן משמע גם בפרש"י שם פסוק י"ב וי"ד]. וכ"ה גם בהמשך תרס"ז ע' שמו. ובכ"מ.

16) לקו"ת בחוקתי מה, ג. ובכ"מ.

17) לטור או"ח הלי' סוכה (ר"ס תרכה). ועד"ז בכ"ח להל' ציצית (או"ח ס"ח) ולהל' תפילין

(שם סכ"ה). וכן הוא בשו"ע ובשו"ע אדה"ז שם.

18) ראה תניא פל"ח.

19) של"ה רמט, ב. תניא שם.

המצוה, וכוונת המצוה²⁰), הרי כל א' מהם הוא ענין בפ"ע, והראי' — שקיום המצוה יכול להיות גם ללא כוונת המצוות²¹; משא"כ בג' מצוות אלו שהכוונה היא חלק מקיום המצוה — הרי ג' הענינים "בפיך ובלבבך לעשותו" מתאחדים יחד, ובאופן שכולם הם חלק מ"הדבר" (המצוה) גופא.

בסגנון אחר קצת:

בהתאחדות של ג' הענינים "בפיך ובלבבך לעשותו" ב"הדבר" לשון יחיד — כמה דרגות: כפי שהוא בכללות המצוות — מצוות שבמעשה, מצוות שבדיבור, ומצוות שבמחשבה, שתוכן כולם הוא דבר אחד ("הדבר" לשון יחיד) — צוותא וחיבור; כפי שהוא במצוה אחת — מעשה המצוה, ברכת המצוה, וכוונת המצוה²⁰; וכפי שהוא בג' מצוות אלו — שכולם הם חלק מהמצוה גופא.

ה. והנה, בג' מצוות אלו עצמן — ישנו עילוי מיוחד במצות תפילין:

מצות סוכה היא פעם אחת בשנה בלבד — במשך שבועת ימי חג הסוכות.

מצות ציצית, למרות היותה בכל ימי השנה — הרי אינה חובת גברא אלא חובת מנא (הלבוש)²², היינו, שכאשר לובש טלית שיש בה ד' כנפות אזי חייב להטיל בה ציצית, אבל אינו חייב להשתדל להשיג טלית בת ד' כנפות כדי שיתחייב בציצית.

אבל מצות תפילין — חובת גברא היא בכל יום ביום מימות החול²³, שהרי יהודי חייב להשיג תפילין ולהניחם מידי יום ביומו.

ונמצא, שבג' המצוות שבהם בא "הדבר" "בפיך ובלבבך לעשותו" ביחד — ישנו עילוי מיוחד במצות התפילין, להיותה חובת גברא בכל ימות השנה כולה.

עוד נקודה בזה:

צרכי האדם נחלקים לג' סוגים כלליים — בית, לבוש, ומזון²⁴. ויש לומר

20) כמבואר באוה"ת יתרו ע' תתקלז. וראה לקו"ת ר"פ פינחס.

21) וכן הוא בנוגע לברכת המצוות — ועד שיש מצוות שאין מברכים עליהם (ראה אנציק' תלמודית ע' ברכת המצוות ע' תקיט ואילך וש"נ), ואדרבה, במצות צדקה — הדגשה שלא לברך עלי' וא' הטעמים לזה — כדי שלא לעכב את קיום המצוה אפילו לרגע א' (וראה שו"ע יו"ד ר"ס רמז).

22) מנחות מא, א. טושו"ע (ואדה"ז) או"ח סי"ט. סכ"ד ס"א.

23) וי"ל דגם בשבת ויר"ט לא חסר (האות ד) מצות תפילין, כי "הן (השבתות וימים טובים) גופן אות" — מנחות לו, ב. טושו"ע ואדה"ז שם סל"א ס"א. — ובכל אופן צ"ע — אף שהלשון הוא שויו"ט לאו זמן תפילין (ויתרה מזה בתיב"ע בא יג, יו"ד) — אדם שמאיזה סיבה שתהי' חילל (ע"ד — כהן חלל) השויו"ט, המחוייב הוא באות דתפילין — במאי דשקו"ט בזה בשו"ת אמרי יושר ח"ב סתקמ"ט. הצ"צ למו"ק פ"ג מ"ד. — נזכר בלקו"ש חיו"ע ע' 288 הערה 25.

24) ראה לקו"ת ברכה צח, ד ואילך. מים רבים תרלו' בתחלתו. ועוד.

שג' מצוות הנ"ל הם כנגד ג' ענינים אלו: מצות סוכה — בית (אלא — בית עראי), מצות ציצית — לבוש, ואילו מצות תפילין — "חובת גברא" — עצם מציאותו של האדם, דם ובשר כבשרו²⁵, בדוגמת ענין המזון.

ו. עפ"ז מובנת השייכות המיוחדת דענין התפילין עם תורת חסידות חב"ד — ספר התניא, ובמילא — עם נשיאי חב"ד:

תורת חסידות חב"ד ענינה — ביאור הענין ד"קרוב אליך הדבר מאד בפין ובלבבך לעשותו, לבאר היטב איך הוא קרוב מאד".

וזהו הקשר המיוחד למצות תפילין — שבה מודגש **ביותר** "הדנר גו' בפין ובלבבך לעשותו", היינו, ש"הדבר" בא "בפין ובלבבך לעשיתו" כפי שהם ביחד.

ליתר ביאור: תורת חסידות חב"ד דורשת שתוכן ענין התפילין — קיום המצוה "בפין ובלבבך לעשותו" ביחד — יומשך בגילוי בכל המצוות [ע"ד מארז"ל²⁶ "הוקשה כל התורה כולה לתפילין" — שענין התפילין חודר ונמשך גם בכל המצוות], היינו, שקיום כל מצוה ומצוה יהי' באופן שתחדור בכל כחות האדם, הן בכח המחשבה הן בכח הדיבור והן בכח המעשה, ועד שכולם נעשים למציאות אחת — מציאות המצוה.

וזהו הקשר המיוחד דשיעור חומש היומי עם הדפסת ספרי התניא ועם יום ההילולא — מכיון שבשיעור חומש היומי מדובר אודות מצות תפילין, מצוה שיש לה קשר מיוחד עם התוכן דספר התניא — תורת חסידות חב"ד, ועי"ז — עם נשיאי חב"ד, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר — בעל ההילולא דעשירי בשבט.

ז. כללות הענין דהפצת המעיינות חוצה [הקשור הן עם הדפסת ספרי התניא, והן עם יום ההילולא דעשירי בשבט (כנ"ל ס"ב)] מרומז גם בכללות פרשת השבוע, וכן בשיעור תהלים דשבת זו — יום ג' דחודש שבט:

הנקודה הכללית דפרשת השבוע היא — סיפור יציאת מצרים כפועל. וענין זה קשור גם עם הגאולה העתידה — שהרי "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"²⁷.

וענין זה (הגאולה העתידה) מופיע גם בשיעור תהלים דיום זה: סיום

25) לשון התניא פ"ה (ט, ב). ולהעיר שגם בזה מודגשת השייכות המיוחדת דתפילין לחסידות חב"ד — שהרי החידוש דחסידות חב"ד הוא (כנ"ל ס"ב) שגילוי החסידות יהי' באופן ד"יתפרנסון", בהבנה והשגה. וכמבואר בתניא שם ש"דיעת התורה והשגתה... נעשה מזון לנפש כו", דם ובשר כבשרו.

26) קידושין לה, א.

27) מיכה ז, טו.

הקאפיטל²⁸ הראשון דשיעור תהלים זה — "מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם"²⁹, ובסיום השיעור תהלים: "כי לה' המלוכה ומושל בגויים"³⁰.

וזהו הקשר עם הענין דהפצת המעיינות חוצה — שהרי זוהי ההכנה לכיאת משיח צדקנו, קא אתי מר דא מלכא משיחא³¹.

ויש להוסיף ביאור בקשר הענינים — הדפסת ספר התניא (הפצת המעיינות חוצה) עם פרשת השבוע ושיעור חומש:

הן בפרשת השבוע והן בשיעור תהלים מדובר אודות ענין של גאולה ממצב בלתי רצוי: בפרשת השבוע — גאולה מגלות מצרים, ובשיעור תהלים — "ביום הציל ה' אותו מכף כל אויביו ומיד שאול"³².

וזהו הקשר עם הפצת המעיינות חוצה (הדפסת ספרי התניא) — כידוע³³ שעיקר הענין ד"פוצו מעינותיך חוצה" התחיל לאחר המאסר והגאולה די"ט כסלו.

[ולהעיר — שסיבת המאסר בדרך הטבע באה (לא ע"י "אויביו" — גוים, אלא) ע"י יהודים — ע"ד מ"ש בשיעור תהלים: "מיד שאול", שזהו גרוע יותר מאשר "אויביו" (גוים), מכיון ששאול "רודפו יותר מכולם"³⁴.

— ח"ו וח"ו לומר שיהודי הנ"ל (שעל ידו הי' המאסר) יש לו שייכות או אפילו איזה שהוא דמיון לשאול, כי אם שהי' רודפו יותר].

זאת ועוד:

בגאולת מצרים ישנה הדגשה מיוחדת שהנסים והנפלאות היו "בקרב הארץ" דוקא — "והפליתי ביום ההוא את ארץ גושן גו' למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ"³⁵, היינו, ההמשכה דמעלה מעלה — למטה מטה. וכן הוא בשיעור תהלים: "זרע יעבדנו יסופר³⁶ לאד' לדור יבואו ויגידו צדקתו לעם נולד

28) כן הוא לשון הצ"צ בכ"מ (ראה יהל אור ע' כט. ועוד).

29) יח, נא.

30) כב, כט.

31) אגה"ק הידועה דהבעש"ט — נדפסה (גם) בכש"ט (הוצאת קה"ת) בתחלתו. ובכ"מ.

32) יח, א.

33) תורת שלום ס"ע 112 ואילך.

34) פרש"י עה"פ.

35) וארא ח, יח.

36) להעיר, ש"י"סופר" [וכן "אספרה שמך לאחיי" בפסוק כג] הוא (גם) מלשון ספיר. ויש לומר שזהו ע"ד מ"ש "ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר" (משפטים כד, י) — שהלבנים דשעבוד מצרים נהפכו ל"ספיר", ועד ש"היו לפניו" (פרש"י שם) — אתהפכא חשוכא לנהורא* (להעיר גם מתר"א עח, ג. אוה"ת שמות ע' כד ואילך).

(* להעיר מראב"ע שם (פסוק כג): אספרה כנגד אספר כל עצמותי.

כי עשה"37 — היינו, ש"צדקתו" (נפלאות) באה למטה מטה עד לענין של עשי', "כי עשה".

וזהו גם כללות הענין דהפצת המעיינות חוצה — המשכת וגילוי דרגא הכי עליונה שבתורה (מעיינות המים — אין מים אלא תורה³⁸ — פנימיות התורה) בארץ התחתונה — עולם העשי', ועד ל"חוצה".

[ולהעיר — שגם הגאולה די"ט כסלו (התחלת עיקר הענין דהפצת המעיינות חוצה) היתה באופן ש"הפליא והגדיל ה' לעשות בארץ . . . בעיני כל השרים וכל העמים . . . ואמרו על זאת כי אם מאת ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו"³⁹, כלומר, ענינים של נפלאות המתגלים למטה מטה "בעיני כל השרים וכל העמים כו'"].

וענין זה מתבטא באופן מיוחד בהדפסת ספרי התניא בכל מקום ומקום — שהרי הדפסה היא ענין של עשי' בפועל ("כי עשה"), ובכל מקום ומקום — "חוצה".

* * *

ח. בהמשך להמדובר אודות הדפסת ספרי התניא — כדאי להבהיר כמה פרטים בנוגע לפועל (דברים פשוטים, שלכן יש לקוות שבודאי נעשו):

מכיון שכוונת הדפסת ספרי התניא היא שיהי' הענין דהפצת המעיינות חוצה — הרי מובן ופשוט שאין להסתפק בהדפסת ספרי התניא בלבד, אלא בכל מקום ומקום שבו מדפיסים את ספר התניא, יש להשתדל שילמדו בו מיד לאחרי ההדפסה.

ומובן שכל זה שייך גם לאותם מקומות שבהם נעשית מלאכת הדפוס בלבד, ואילו מלאכת הכריכה נעשית במקום אחר (בהתאם לתנאי המקום וכיו"ב) — שהרי הלימוד בספר התניא יכול להיות תיכף ומיד לאחרי ההדפסה — עוד לפני הכריכה. ולהעיר — שהתחלת הלימוד בספר התניא בזמנו של

ועפ"ז: קשר נוסף דשיעור תהלים היומי עם הענין דיצי"מ שבפרשתנו — כי גם יצי"מ היתה באופן דאתהפכא, "גם אתה תתן בידינו גו'" (פרשתנו י, כה); וגם עם הדפסת התניא — כי: (א) בהמשך ל"ויראו את אלקי ישראל ותחת רגליו . . . הספיר" כתיב "ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו", והרי חסידות חב"ד ענינה — גילוי פנימיות התורה ("ויחזו את האלקים") באופן ד"יתפרנסון" ("ויאכלו וישתו"). (ב) הדפסת ספרי התניא בכל מקום ומקום ענינה להפוך את ה"חוצה", כדלקמן (סי"ב) בפנים.

וראה אוה"ת שם: "לבנת הספיר הוא היכל יוסף הצדיק . . . כי ביוסף נאמר יוסף הוי' לי בן אחר כו'".

(37) כב, לא-לב.

(38) ב"ק יז, א. וש"נ. וראה תניא פ"ד (ח, ב).

(39) לשון אדה"ז באגרת שלו הידועה — אגרות קודש אדמו"ר הזקן סל"ח (ע' צו ואילך).

אדמו"ר הזקן היתה מתוך "קונטריסים" (כמבואר בהקדמה לספר התניא), ורק אח"כ הובאו לבית הדפוס והו"ל בתוך ספר מכורך⁴⁰.

ובנוגע לפרק וענין שבו תהי' התחלת הלימוד בספר התניא — יתחילו במקום שלבו חפץ⁴¹, וכאשר ישנו קהל — "כריצוי רוב המניין"⁴².

והעיקר — שהלימוד צריך להיות בהתאם לרצונו של אדמו"ר הזקן — לימוד המביא לידי מעשה, וכפתגם הידוע של בעל ההילולא: לא רק שהוא לומד בספר התניא, אלא שספר התניא **מלמד אותו** כיצד להתנהג בחיי היום-יום.

ואם ישנם מקומות שלא למדו בספר התניא מיד לאחרי ההדפסה (מאיזה סיבה שתהי') — יש להשתדל לשוב ולחזור למקום זה (עכ"פ — אחד מהמשתדלים בהדפסה) כדי ללמוד (ביחד עם תושבי המקום) בספר התניא, ואדרבה — באופן ד"כפליים לתושי'⁴³.

ט. נוסף לזה:

בכל מקום ומקום שבו מדפיסים את ספר התניא — יש להשאיר במקום מספר חשוב של טופסים שנדפסו במקום זה, בבתי-הכנסת, אצל הרב, מנהיג הקהילה, עסקן ציבורי וכיו"ב, שכן, פעולה כזו היא השתדלות נוספת שתושבי המקום יוכלו ללמוד בעצמם בספר התניא בכל עת מצוא, גם לאחרי שהמשתדלים בהדפסת התניא במקום זה יחזרו למקומם.

והוא הדין לאותם מקומות שבהם נעשית רק מלאכת הדפוס, ואילו מלאכת הכריכה נעשית במקום אחר — שלאחרי הכריכה יחזירו למקום ההדפסה מספר חשוב של טופסים, כדי להשאירם במקום הנ"ל, בהתאם להאמור לעיל.

ובענין זה — מעלה מיוחדת כאשר משאירים בכל מקום ומקום את טופסי התניא שנדפסו במקום זה **דוקא**:

40) עפמ"כ בסיומו שם "שלא להדפיס קונטריסים הנ"ל לא על ידי עצמן ולא על ידי גירא דילהון בלתי רשות הנקובים" — שזוהי הוראה ברורה מבעל התניא, שהוא גם בעל השו"ע, בכל פעם שיש החשש שכותבו שם —

בטוחני אשר בטח לא ידפיסו בני"י את ספר התניא "לא על ידי עצמן ולא על ידי גירא דילהון בלתי רשות הנקובים" — בעניננו, הנהלת "קה"ת" ובאי כוחה "משך חמש שנים מיום כלות הדפוס" דספר התניא ע"י קה"ת בפעם האחרונה,

וע"פ סיום וחותם כ"ק רבינו אדמו"ר הזקן שם — ולשומעים יונעם ותבוא ברכת טוב.

41) ראה ע"ז יט, א.

42) ע"ד מ"ש אדה"ז בנוגע לתפלה — באגה"ק ס"א, ובסיום וחותם דספר התניא.

43) איוב יא, ו. שמו"ר ר"פ מו.

כאשר א' מתושבי המקום פותח את ספר התניא, ומגלה — להפתעתו — שספר תניא זה נדפס **במקום זה**, מהוה עובדה זו התעוררות נוספת שהלימוד בספר התניא שייך אליו, שכן ספר זה נדפס **במקומו**⁴⁴, בד' אמות שלו⁴⁵, כלומר, שהמקום עצמו דורש ותובע שיש ללמוד בספר התניא.

ומצוה גוררת מצוה⁴⁶ — היינו, שהלימוד בספר התניא יביא שהלומדים יתנהגו בהתאם למ"ש בפנים הספר, נוסף לזה — שהלימוד בספר התניא יביא להוספה בלימוד התורה בכלל (כמבואר בתניא גודל הענין).

ובפרט — שלהיותו חלק בתורה, הרי זה קשור עם כל התורה כולה, שהרי העצם כשאתה תופס בחלקו אתה תופס בכלול⁴⁷, כידוע שלמרות ה**ריבוי** שבתורה, "ששים המה מלכות ושמונים פלגשים ועלמות אין מספר"⁴⁸, "ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים"⁴⁹ — הרי כל התורה כולה היא "תורה אחת", נקודה אחת⁵⁰.

י. ויה"ר שלאחרי התחלת פעולה זו (הדפסת ספרי התניא בכל מקום מושבותיהם של בני"י) שנעשתה כבר ע"י כמה וכמה, ובהצלחה למעלה מן המשוער (בכמות ובאיכות) — הנה מהם יראו וכן יעשו, להדפיס ספרי תניא בכל מקום ומקום שבו דרים בני"י (שעדיין לא הדפיסו שם את ספר התניא).

ויש מעלה בזה מה שאין בזה:

אלו שהיו הראשונים בהדפסת ספרי תניא בהתאם להצעה־בקשה הנ"ל — יש להם המעלה והזכות הגדולה שהם "פתחו"⁵¹ דרך זו, באופן ד"כל התחלות קשות"⁵²,

וכל אחד מאלו שימשיכו בעקבותיהם — יחיד או קבוצה יחידה — הנה אף שאין לו את הענין ד"כל התחלות קשות" (ביחד עם העילוי שבדבר), מפני שכבר נעשתה פתיחת הדרך ע"י הראשונים, הרי לאידך — יש לו מעלה שביכלתו לפעול **יותר** מן הראשונים, כמשל הננס (יחיד) העומד ע"ג הענק

(44) להעיר מסוטה מז, א: חן מקום על יושביו.

(45) להעיר — ד"העיר כולה כד' אמות" (עירובין ס, סע"ב).

(46) אבות פ"ד מ"ב.

(47) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סקט"ז. ו**ש"נ**.

(48) שה"ש י, ח ושהש"ר שם.

(49) איוב יא, ט.

(50) להעיר מהפס"ד (רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ח) ד"האומר שאין התורה מעם ה' אפילו פסוק אחד אפילו תיבה אחת אם אמר משה אמרו מפי עצמו הרי זה כופר **בתורה**. וכן הכופר בפרושה והוא תורה שבעל פה כו".

(51) ראה סה"מ תרע"ח ע' רפג. ועוד.

(52) מכילתא ופרש"י עה"פ יתרו יט, ה.

רכים)⁵³, דמכיון שפעולתו באה (לא בתור ענין בפ"ע, כי אם) בהמשך ובהוספה לפעולתם של הראשונים, הרי יש לו את הכחות של כל אלו שקדמו לו, ולכן ביכלתו לפעול עוד יותר.

נז"ל שזהו ע"ד הביאור בנוגע לדור דעקבתא דמשיחא⁵⁴ — שיש בו ב' קצוות: "עקבתא" — בחי' עקב, דור האחרון, "אכשור דרא" (בתמי")⁵⁵; ולאידך — "עקבתא דמשיחא", היינו, שהם יזכו להביא את המשיח, ועד שהם שומעים כבר את פעמי עקבי המשיח! וי"ל שהא בהא תליא: מכיון שדור זה בא (לא בכח עצמו, כי אם) בהמשך ובהוספה לכל הדורות שלפניו — הרי עקב זה הוא בדוגמת ננס העומד על גבי הענק, ולכן, יש להם את כל הכחות כו'.

יא. בהמשך להנ"ל — אתן משקה לא' שנוסע לאחרי השבת כדי להדפיס ספרי תניא בכו"כ מקומות. ויה"ר אשר ע"פ תורת אדמו"ר הזקן⁵⁶ בנוגע ל"יום שכולו משקה" — יעזור הדבר שהפעולה תהי' בהצלחה, ובאופן דלכתחילה אריבער.

ולהעיר — שאע"פ שהדיבור אודותיו בפרהסיא יכול לכאורה לגרום ח"ו ל"עינא בישא" (מצד אלו שעונים צרה כו' מצד קנאת סופרים וכיו"ב) — הרי כאשר מדובר אודות ענין של תורה, הפצת התורה, לא שייך כזה "עינא בישא", ע"ד ובדוגמת דגים⁵⁷, ואדרבה: כאשר מנסים לפגוע ("מ'טשעפעט זיך") בענין של תורה והפצתה — אזי נפעל הענין ד"וידגו לרוב בקרב הארץ"⁵⁸, שבזה ב' הפכים בבת אחת: "בקרב הארץ" (ששם אינו מקומם של דגים) — "ידגו" ובאופן ד"לרוב", כברכת יוסף (שמו הראשון של בעל ההילולא), מזלו דחודש שבט⁵⁹, וכמ"ש⁶⁰ "כאשר יענו אותו [אפילו דבר הכי קל — עיקום האף בלבד — "אפם כי עז"⁶¹ — אין הדבר נמשך כלל, ואדרבה] כן ירבה וכן יפרוץ". וכמו כן אלו שמתכוננים ומקבלים על עצמם להדפיס ספרי תניא בכו"כ מקומות [אלו שיכולים בדרך הטבע להתחייב על כך, משא"כ אם לאו — אין להתחייב אפילו "בלי נדר"] — יגשו גם הם לקבל משקה, מבלי להתבייש או להתפעל ממה שיאמרו הבריות, או מפני שמחזי כיוהרא.

(53) ראה שבלי הלקט בראש הספר (בשם רבי ישעי' מטרנאי). הקדמת החוות דעת לפירושו לשו"ע יו"ד. המשך תרס"ו ע' ת. וכבר נאספו המ"מ בכמה ספרים.

(54) ראה אוה"ת ריש פ' עקב. שם ס"ע תצא. ריש ע' תקד.

(55) יבמות לט, ב (ובפרש"י). וש"נ.

(56) המשך וככה תרל"ז פמ"ו.

(57) ברכות כ, א. וש"נ.

(58) יוחי מח, טז.

(59) ראה לקו"ש חכ"א ע' 360. שיחת ש"פ שמות תשמ"ג ס"א ואילך. ש"פ וארא תשמ"מ ס"א.

(60) שמות א, יב.

(61) יוחי מט, ז.

ובודאי תקויים הבטחת בעל ההילולא — שבנוגע לענינים השייכים לנשיאותו⁶², הנה כאשר "עמדו הכן כולכם"⁶³, אזי זוכים לקבלת כל הברכות — בענינים הכלליים ובענינים הפרטיים — ברכותיו של הקב"ה ע"י "עבדיו הנביאים"⁶⁴, רבותינו נשיאינו — חכם עדיף מנביא⁶⁵ — שבכל דור ודור, אתפשטותא דמשה שבכל דרא ודרא⁶⁶, כולל ובפרט — אדמו"ר הזקן, ובעל ההילולא נשיא דורנו.

יב. ויה"ר שענין זה — שתוכנו הפצת המעיינות חוצה — יהי' בהצלחה רבה ומופלגה, ובאופן שלא זו בלבד שאין מתפעלים מה"חוצה", אלא אדרכה: מהפכים את ה"חוצה", "בקרב הארץ" — לקדושה, שע"ז נפעל יתרון האור מן החושך⁶⁷, שזוהי גם עבודת "יוסף" (בעל ההילולא) — כמבואר בכ"מ⁶⁸ בפירוש "יוסף ה' לי בן אחר"⁶⁹, שעושים מ"אחר" — "בן"⁷⁰.

וביחד עם זה — נעשית העבודה מתוך שחוק וצחוק דקדושה — "יצחק"⁷¹ (שמו השני — אבל ג"כ בלה"ק — של בעל ההילולא),

ומזה באים לקיום היעוד "אז ימלא שחוק פינו"⁷² — כאשר בקרוב ממש, "קרוב מאד" ממש, יהי' "קרוב אליך הדבר מאד" — "דבר ה' זה הקץ"⁷³, גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו,

שלימות העם, "בנערינו ובזקנינו גו' בכנינו ובבנותינו"⁷⁴, ביחד עם **שלימות התורה ומצוותי'**, ובאופן כזה הולכים לארצנו הקדושה — **שלימות הארץ**.

(62) דבן (יחיד) דמלך אין צריך משיחה (רמב"ם הל' כלי המקדש פ"א הי"א. הל' מלכים ספ"א) — ונעשה נשיא ביום ב' ניסן.

(63) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר מכ"ו אייר תרח"צ (נדפס בהקדמה לקונטרס צ"ו בתחלתו — סה"מ קונטרסים ח"ב שצז, ב. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רעט).

(64) עמוס ג, ז.

(65) ב"ב יב, א.

(66) תקו"ז תס"ט (קיד, א). אגה"ק בסוף הביאור לסי' ז"ך.

(67) ל' הכתוב — קהלת ב, יג.

(68) אוה"ת ויצא רכ, א"ב. ויחי שפן, א ואילך. דש, א ואילך. ועוד.

(69) ויצא ל, כד.

(70) ויש לקשר זה עם מ"ש ב"דף השער" דספר התניא "לכאר... בדרך ארוכה וקצרה" — דלכאורה צ"ע: אם יכול להגיע ל"מקומו" "בדרך קצרה" — מהי ההוספה "בדרך ארוכה"? וי"ל שזוהי ההוספה דיתרון האור מן החושך, שמהפכים המדידות והגבלות וענינים המבלבלים להליכה בדרך זו (הגורמים שהדרך תהי' "ארוכה"), ועי"ז נעשית ה"דרך קצרה" — קצרה עוד יותר, בתמצית ועומק ופנימיות יותר.

(71) ובתהלים (קה, ט) "ישחק" בשי"ן.

(72) תהלים קכו, ב.

(73) שבת קלח, ב.

(74) פרשתנו י, ט.

ועד לשלימות באופן ד"ירחיב ה' אלקיך את גבולך"⁷⁵ — הן בנוגע לשלימות הארץ, הן "ירחיב" בנוגע לשלימות התורה — פנימיות התורה, תורתו של משיח⁷⁶, והן "ירחיב" בנוגע לשלימות העם — "פרו ורכו ומלאו את הארץ וכבשוה"⁷⁷,

במהרה בימינו ממש,

וכל זה — מתוך שמחה וטוב לבב.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן בקבוק משקה לר' ש. א. שיחי' (בקשר להדפסת ספרי תניא בבראזיל), לר' שד"ב פ. שיחי' (להדפסת ספרי תניא באיטליא), ולר' י. ה. שיחי' (בבלגיא)].

אח"כ התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "ופרצת". ואח"כ צוה להש"ץ שי' לנגן "יהי רצון כו' שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך".

(75) ראה יב, כ. שופטים יט, ח.

(76) ראה קה"ר עה"פ יא, ח, עיי"ש.

(77) בראשית א, כח.

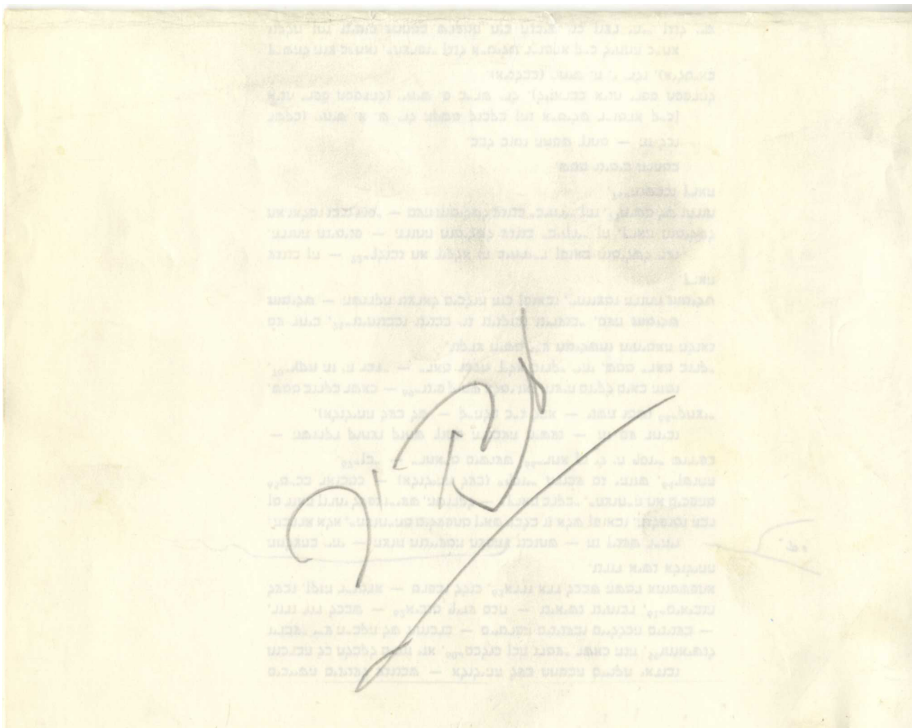

הגהות בכתב-יד קודש

שבת פרשת בא תשד"מ

בט"ד.

פזח דבר

בזה הננו מוציאים לאור חלק משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א שנאמרו
בהתוועדות דש"ק פרשת בא, ג' שבט - בענין ההשתדלות בהדפסה ספר
התניא בכל עיר ועיר בה דרים יהודים.

מערכת "אוצר החסידים"

שנת תהי' שנת דברי משיח
ברוקלין נ"י.

הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א

(לקמן ע' 11)

עפמ"כ בסיום „הקדמת המלקט” להתניא „שלא
להדפיס קונטרסים הנ"ל לא על ידי עצמן ולא על ידי גירא
דילהון בלתי רשות הנקובים” -
שזוהי הוראה ברורה מבעל התניא, שהוא גם בעל
השו"ע, בכל פעם שיש החשש שכותבו שם -
בטוחני אשר בטח לא ידפיסו בני"א את ספר התניא „לא
על ידי עצמן ולא על ידי גירא דילהון בלתי רשות הנקובים”
- בענינינו, הנהלת „קה"ת” ובאי כוחה „משך חמש שנים
מיום כלות הדפוס” דספר התניא ע"י קה"ת בפעם
האחרונה,
וע"פ סיום וחותם כ"ק רבנו אדמו"ר הזקן שם -
ולשומעים יונעם ותבא ברכת טוב.

יא. בהמשך להנ"ל — אתן משקה לא' שנוסע לאחרי השבת כדי להדפיס ספרי תניא בכו"כ מקומות. ויה"ר אשר ע"פ תורת אדמו"ר הזקן⁵³ בנוגע ל"יום שכולו משקה" — יעזור הדבר שהפעולה תהי' בהצלחה, ובאופן דלכתחילה אריבער.

ולהעיר — שאע"פ שהדיבור אודותיו בפרהסיא יכול לגרום ח"ו ל"עינא בישא" (מפני אלו שעונים צרה כו' מצד קנאת סופרים וכיו"ב) — הרי כאשר מדובר אודות ענין של תורה, הפצת התורה, לא שייך בזה "עינא בישא", ע"ד ובדוגמת דגים⁵⁴, **ואדרבה**: כאשר מנסים לפגוע ("מ'טשעפעט זיך") בענין של תורה והפצתה — אזי נפעל הענין ד"יודגו לרוב בקרב הארץ"⁵⁵, שבזה ב' הפכים בכת אחת: "בקרב הארץ" (ששם אינו מקומם של דגים) — "יודגו" ובאופן ד"לרוב", כברכת יוסף (שמו הראשון של בעל ההילולא), מזלו דחודש שבט⁵⁶. וכמ"ש⁵⁷ "כאשר יענו אותו [אפילו דבר הכי קל — עיקום האף בלבד — "אפם כי עז"⁵⁸ — אין הדבר נמשך, **ואדרבה**] כן ירבה וכן יפרוץ".

וכמו כן אלו שמתכוונים ומקבלים על עצמם להדפיס ספרי תניא בכו"כ מקומות [אלו שיכולים בדרך הטבע להתחייב על כך, משא"כ אם לאו — אין להתחייב אפילו "בלי נדר"] — יגשו גם הם לקבל משקה, מבלי להתחייב או להתפעל ממה שיאמרו הבריות, או מפני שמחזי כיוהרא.

Handwritten notes: זכירה, זכר, ב

אח"כ התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "ופרצת". ואח"כ צוה להשי"ץ שי' לנגן "יהי רצון כו' שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך".

(59) רבן (יחיד) דמלך אין צריך משיחה.
 (60) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר מכ"ו אייר תר"צ (נדפס בהקדמה לקונטרס צ"ו בתחלתו — סה"מ קונטרסים ח"ב שצו, ב. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רעט).
 (61) עמוס ג, ז.
 (62) ב"ב יב, א.
 (63) תקו"ז תס"ט (קיד, א). אנה"ק בסוף הביאור לסי' ז"ך.

Handwritten notes: ונראה שא"ל כיון כ' יוסף.

יחידות

של קבוצת ברי מצוה והוריהם שיחיו
אור לי"ג שבט ה'תשד"מ

ג) "יחידות" של קבוצת ברי-מצוה והוריהם שיחיו

תרגום חפשי

השי"ת¹ יברך את כל אחד ואחד מהברי-מצוה — ביחד עם הוריהם, אחיהם ואחיותיהם — בכרכת הצלחה בכל המצטרך,

לכל לראש — שהבר-מצוה יהי יהודי שלם, הן בגשמיות והן ברוחניות,

כלומר, יהודי שהולך בדרך התורה והמצוה — ע"י לימוד התורה וקיום המצוות, כולל — מצות "ואהבת לרעך כמוך"², שמשפיע על כל חבריו וקרוביו, בכל מקום שידו מגעת, שגם הם ילכו בדרך התורה והמצוה,

ועי"ז זוכה לכרכתיו של הקב"ה בכל המצטרך לו, מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה³,

והוריו, משפחתו וכלל ישראל זוכים לרוות ממנו רוב נחת.

* * *

בהתאם למנהג בכמה מקומות — כדאי ונכון שביום הבר-מצוה (בימי החול) יתן הבר-מצוה צדקה — מכספו — לפני תפלת שחרית ולפני תפלת מנחה,

ואם יום הבר-מצוה חל בשבת — יתן צדקה ביום ששי שלפניו או ביום ראשון שלאחריו,

וכן יעשו הוריו — לתת צדקה ביום זה לזכותו של הבר-מצוה.

נוסף לזה — כדאי ונכון ללמוד ביום הבר-מצוה מזמור י"ד בספר תהלים (ספרו של דוד המלך, דוד מלכא משיחא), שזהו המזמור המתאים למספר שנותיו⁴.

וכל זה יוסיף בכרכתו של הקב"ה בכל הענינים האמורים,

הן בנוגע לבר-מצוה — שילך בדרך התורה והמצוה "מחיל אל חיל"⁵, מתוך בריאות ומנוחת הגוף והנפש, והן בנוגע להוריו ומשפחתו, והן בנוגע לכלל ישראל — בכל המצטרך להם,

עד לברכה העיקרית — למהר עוד יותר את הגאולה האמיתית והשלימה,

(1) בהבא לקמן — ראה לקו"ש ח"כ ע' 577 ואילך. ושי"נ.

(2) קדושים יט, יח.

(3) ברכה שלישית דברה"מ"ז — כנגד ד' אותיות שם הוי" (ראה סידור היעב"ץ. וראה לקו"ש

שם ע' 576 הערה 20).

(4) ראה מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר — נדפס בקובץ מכתבים לתהלים ע' 214.

(5) תהלים פד, ח. וראה סוף ברכות.

שאז יקויים היעוד "קהל גדול ישובו הנה"⁶ — כל אחד ואחת מישראל, וכל בני, יבואו יחדיו לארצנו הקדושה, ושם גופא — לירושלים עיר הקודש, להר הבית, ולביהמ"ק השלישי — "מקדש אדני כוננו ידיך"⁷.

* * *

בתור השתתפות בשמחת הבר־מצוה,

— שזוהי למעשה שמחת כאו"א מישראל ושמחת כל בני, שהרי כל בני הם משפחה אחת⁸ —

אתן לכאו"א מכס שטר של דולר, כדי לתת לצדקה, ביחד ובהוספה על נתינת הצדקה שיתן כאו"א מכספו.

ויה"ר שנזכה לקיום הבטחתו של הקב"ה — "גדולה צדקה שמקרכת את הגאולה"⁹,

ועוד בימי הגלות האחרונים תהי' כבר הגאולה מכל המחשבות והענינים המבלבלים,

ומתוך מנוחה — יוכלו ללכת "מחיל אל חיל"¹⁰, ובעיקר — להתכונן לקבלת פני משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

(6) ירמי' לא, ז.

(7) בשלח טו, יז. פרש"י עה"פ.

(8) ראה עמוס ג, א.

(9) ב"ב י, א. וראה תניא פל"ז. אגה"ק ס"ט. ס"י. ובכ"מ.

(10) הליכה שמקרכת את הגאולה.

רגעים, זכרונות ותובנות

אף כאן

יצאתי מ-770 מבולבל ונסער. "מה עשית!?! הצליפה בי השאלה הנוקבת. רגליי הלכו מאליהם בלי כיוון מסוים, הראש היה מבולבל ממחשבות. "למה, למה ניגשתי בכלל"...

שהיתי בחוץ כך במשך כמה דקות - וכשנכנסתי לאחר מכן ל-770, ניגשו אלי הבחורים וגערו בי: "איפה היית, לאן נעלמת!?! - - -"

תחילת חודש שבט, תשד"מ. נסעתי לרבי לרגל יום הבר מצווה שלי שיחול בסמיכות ליו"ד שבט, והגעתי לרבי כשבועיים לפני הבר-מצווה שלי.

נסעתי לבדי, ללא אבא שלי. הוא הגיע לרבי כמה ימים אחרי.

באותם ימים של תקופת שנת תשד"מ - 'יחידות פרטית' כבר לא היתה, היא פסקה כשנתיים קודם לכן, חלוקת דולרים לצדקה טרם החלה, היא החלה כשנתיים לאחר מכן, כך שקרבה גשמית בין חסיד לרבי היתה באותם ימים די נדירה.

חסיד היה עובר בסמוך לרבי, מקבל ממנו משהו, רק בחלוקת 'כוס-של-ברכה' מספר פעמים בשנה, בערב יום כיפור בעת חלוקת ה'לעקאח'. חסיד היה עובר ליד הרבי ונותן לו פ"נ בערב ראש השנה, אבל אלו הזדמנויות נדירות לאורך מעגל השנה.

מי שזכה באותם ימים לעמוד ליד הרבי, לקבל ממנו משהו, מיד ליד - היו הילדים לפני גיל בר מצווה.

בכל בוקר כשהרבי היה מגיע ל-770 בשעה עשר, או כשהרבי היה יוצא מחדרו לתפלת מנחה ב'זאל הקטן', הילדים היו עומדים במבואת הכניסה של 770, ליד קופת הצדקה, והרבי היה מחלק להם מטבעות לצדקה.

הם ורק הם זכו לעמוד ליד הרבי, קרוב מאוד לרבי. לקבל ממנו מטבע, מידו לידם.

הגעתי לרבי כשבועיים לפני יום הבר מצווה שלי, כך שידעתי שיש לי מספר ימים מוגבל לקבל מטבע מהרבי. ביום הבר המצווה שלי, אאבד זכות זו.

לפני שטסתי לרבי, אבא שלי, שכנראה הבחין בהלך המחשבה שלי, הודרך אותי ואמר לי: זמנו

של הרבי יקר, יקר מאוד. כל רגע של הרבי מנוצל, ולדברים ברומו שלו עולם. הזמן שהרבי מקדיש כדי להעניק לך מטבע לצדקה – זה זמן שבא על חשבון זמנו היקר של הרבי. לא בכל פעם שהרבי מגיע בבוקר ל-770, לא בכל פעם שהרבי יוצא לתפלת מנחה – צריך לעמוד ולקחת מטבע מהרבי, לא תמיד צריך לקחת מהרבי זמן. וכך, באותם שבועיים, במחשבה של נער כמעט בן שלוש-עשרה, כל יום והתלבטות שלו – האם אעמוד היום ואקח מהרבי מטבע, אקח מזמנו, או שהיום אסתתר מאחורי המבוגרים, כך שרק אראה את הרבי, והרבי כביכול לא יראה אותי. היום לא אגזול מזמנו. היו פעמים שעמדתי וקיבלתי מטבע, והיו פעמים, אולי יותר מאשר אלו שקיבלתי, שעמדתי מן הצד, מאחורה, רק מביט על הרבי.

היה זה בוקר שבו החלטתי שאני כן מקבל מטבע. יום הבר מצוה מתקרב, שעון החול הולך ואוזל, ההזדמנות והזכות הזו עוד מעט וחולפים להם – ובאותו בוקר החלטתי שאני כן עומד ומקבל מטבע מהרבי.

עמדתי בחרדת קודש במבואה של 770 כבר לפני השעה עשר. עומד בציפיה דרוכה לבואו של הרבי.

עמדנו שם כמה ילדים. הילדים עמדו כמין קשת, מקופת הצדקה הקבועה בקיר שבין חדר המזכירות לכניסה אל הזאל הקטן, ועד לדלת הכניסה ל'גן עדן התחתון'. אני הייתי האחרון בשורה.

עומדים במתח, השעון מתקדם, מחוגי השעון מתקרבים לעבר השעה 10:00. כל פתיחה של דלת הכניסה ל-770 מקפיצה אותך, הנה הרבי נכנס. כך עומדים ומחכים. הרגע המיוחל הגיע. הרבי נכנס...

הרבי מרים את ידו ונוגע במזוזת הכניסה, וניגש לילד העומד ראשון, ליד קופת הצדקה. הוא מעניק לו מטבע, מעניק לילד שאחריו, ולזה שאחריו, וכך עובר מילד לילד, מתקרב למקום בו אני עומד. המתח עולה, עוד שניה או שתיים והרבי עומד ליד.

הרבי הגיע אל המקום שלי. אני עומד בידי פתוחה, מושטת אל הרבי – אולם המטבעות בידו של הרבי נגמרו. הרבי מכניס את ידו לכיס המכנס, כמחפש שם מטבע, אולם אין שם מטבע. מכניס את היד השנייה לכיס השני, וגם שם אין מטבע. הרבי מכניס את היד לכיס הסירטוק, וגם שם אין מטבע...

ואני עומד ליד הרבי, לא שניה, לא שתיים, אני והרבי, קרוב. קרוב מאוד. והרבי מחפש מטבע – ואין...

הרבי פנה, נכנס אל חדרו הק', והדלת נסגרה אחריו...

הייתי מבולבל לגמרי. "מה עשית, מה עשית!?! - - -

הזעקה הזו הכתה בי. גם גזלתי מהרבי זמן, ולא שניה אחת כמו בכל פעם שקיבלתי מטבע מהרבי, אלא זמן ארוך, ארוך מאוד. לא יודע כמה זמן זה היה, היו אלו שניות ארוכות, נצח. עוד שניה ועוד שניה, עוד כיס, ועוד כיס -

ובנוסף לכל, אחרי כל הזמן הארוך הזה - לא קיבלתי כלום. לא קיבלתי מטבע מהרבי... ההרגשה היתה נוראית, "למה ניגשתי בכלל היום". "עלי לבקש סליחה מהרבי", זו היתה המחשבה שחלפה לי בראש.

כך הרגליים שלי לקחו אותי כשאני נסער ומבולבל.

אחרי כמה דקות, הקור הניו-יורק של חודש שבט כנראה החל לחדור דרך המעיל, וחזרתי בחזרה ל-770. כמה זמן אפשר להסתובב בחוץ.

ברגע שנכנסתי פנימה - קפצו עלי הבחורים וגערו בי: "איפה היית, לאן נעלמת, מה ברחת?" מתברר, שהרבי נכנס לחדרו הק', נטל משם מטבע, ויצא בחזרה החוצה - אלי, אל הילד שלא קיבל מטבע.

אמנם נכון, ילד זה קיבל מטבע לפני יום או יומיים, הוא יכול לעמוד לפני מנחה ולקבל מטבע, לשם מה הרבי בכבודו ובעצמו צריך לצאת בשנית, להקדיש עוד מספר שניות ארוך, אל הילד מקרית מלאכי. אבל זו היתה העובדה.

הרבי יצא מחדרו עם מטבע בידו, וכשהוא ראה ש"הילד איננו", ניגש אל קופת הצדקה ושלשל לתוכה בעצמו את המטבע. במקומי...

פעמים רבות חשבתי ביני לבי עצמי על היחס הזה של הרבי, הרבה מה לחשוב על זה, ובעיקר לא רק ללמוד אלא גם להפנים. זה "רגע עם הרבי" שנחקק בי עמוק.

אחת המחשבות לוקחת אותי למקום הבא:

היה חסיד, שכפי הנראה אדמו"ר מוהרי"צ תבע ממנו משהו והוא לא ביצע זאת, והרבי, כחתנו של אדמו"ר מוהרי"צ, שאל את אותו חסיד מדוע הוא לא ממלא את הבקשה.

אותו חסיד כתב לרבי מכתב, ובו הוא מונה ארבע סיבות למה הוא לא עושה את מה שתבעו ממנו, ואחת מהם היא: כיון ש"אין לו חיות בזה".

במכתב תשובה (אגרות קודש חלק ב, עמוד שח), הרבי מגיב לו על הסיבות הללו.

ובנוגע לכך ש"אין לו חיות" הרבי כותב לו: ש"ציווי", או "מצווה" מובנם הוא "צוותא", התקשרות. על ידי קיום ה"ציווי", הוא מתקשר ועומד ב"צוותא" עם המצווה. וכאשר לנשמה פרטית יש

אפשרות להתקשר עם נשמה כללית - "אין לך המשכת חיות גדול מזה", כך שבוודאי יש לך חיות.

והרבי כותב לו, "וגם אם לעת-עתה אין נרגש בכוחות הנפש הבהמית - אין זה משנה הענין". הרבי מעניק לך כוחות, בפועל. העובדה שאתה מרגיש זאת או לא מרגיש זאת - לא משנה את האמת, את המציאות. "אין זה משנה הענין".

בשיחה לפרשת חוקת (לקוטי שיחות חלק ח"י) הרבי מדבר על כך שלמרות שמשה רבינו הסתלק בז' אדר, וביום זה "פסק המן לירד", אין יותר מן מהשמים - בכל זאת "נסתפקו ממן שלקטו בו ביום (ביום ז' אדר) עד שהקריבו העומר בששה עשר בניסן".

משה רבינו, בהיותו רועה ישראל, דואג לכל מחסורם של הדור. בין אם רואים אותו ובין אם לא רואים אותו, בין אם הוא "מה להלן" ובין אם הוא "אף כאן" - תמיד הוא "עומד ומשמש", משפיע חיים לדור שלו.

לא תמיד אנו רואים זאת בעיני בשר, כי עיני בשר לנו, אבל גם אם איננו חשים בזאת - העובדה היא, שגם אחרי ז' באדר, כל עוד עם ישראל צריך מזון, משה רבינו דואג להם וממלא את מחסורם.

המן שירד בז' אדר, נאכל על ידי עם ישראל במשך כחודש וחצי, עד ששה עשר בניסן, עד שקצרו את התבואה מגידולי ארץ ישראל וכבר היה להם לחם מן הארץ למחייתם.

יתרה מזו, בהערה באותה שיחה הרבי מביא את דעתו של רבי יהודה האומר, שעם ישראל אכל את המן שירד בז' אדר במשך 14 שנה - עד שאחרי שכבשו וחלקו את הארץ.

14 שנה אחרי הסתלקותו של משה רבינו, שנים ארוכות שעם ישראל כבר לא רואה אותו, הם גם לא יודעים היכן מקום קבורתו, "ולא ידע איש את קבורתו", הוא נמצא בעברו השני של הירדן והם כבר נמצאים זמן רב בארץ ישראל, שנים ארוכות במהלכם ניהלו מלחמות רבות, הם עסוקים כבר שנים ארוכות בחלוקת הארץ - אבל עדיין הוא זה שמפרנס אותם.

אם זה צורך של העם, של הצאן - משה רבינו, הרועה, ימלא אותו. הוא ייתן להם את כל הנדרש. כותב הרבי באותה שיחה: "מכך יש לנו לימוד בנוגע לנשיאי ישראל בכל דור ודור, שגם אחרי הסתלקותם, כאשר בעיני בשר לא רואים את השפעתם באופן גלוי (בדומה למן לאחרי מיתת משה, כאשר הסתכלו בעולם - נוכחו לראות ש"פסק מלירד") - ידוע הכלל המפורסם "לא ייפרדו מעל צאן מרעיתם".

"לא רק בגלל ש"אף כאן עומד ומשמש (ממרום), שדבר זה לא שייך שנראה בעיני בשר - אלא גם בגלל שהדברים שהם פעלו עבור עם ישראל בחיים חיותם בעלמא דין, הינם פעולה נמשכת, "מסתפקים" (ניזונים) מהם גם אחרי הסתלקותם מהעולם הזה".

כבר שנים רבות שאנחנו לא רואים את הרבי, לא רואים אותו בעיני בשר, אבל "אין זה משנה הענין". ההשפעה ישנה, הרבי משפיע ונותן, רועה ישראל לא יפרדו מעל צאן מרעיתם.

נכון, נעים יותר, מעודד יותר, כאשר רואים את משה רבינו גם בעיני בשר, זה הרבה יותר חי ומשמעותי, אבל גם אם איננו רואים אותו, גם אם "אין לו חיות בזה" – העובדה היא ש"אין לך המשכת חיות גדול מזה". והעובדה שאיננו רואים זאת, "אין זה משנה הענין".

אנחנו מסתובבים בחוץ, בכפור, הלב זועק "לא קיבלתי מטבע מהרבי", המצב הוא שהרבי נכנס לחדר והדלת נסגרה בעדינו –

אבל גם כשאנחנו ברחוב, בצינת החורף, הרבי יוצא אלינו, הוא מחפש אותנו.

אנחנו לא רואים זאת, עיני בשר לנו – אבל יש "מצווה" ויש "ציווי" ועל ידי זה יש "צוותא", הרבי יוצא מחדרו ויורד אלינו.

וכשאנחנו לא נמצאים, הוא גם ישים מטבע בקופה, במקומינו.

גם אם אני ילד בגיל או ילד במצב, לא משנה בן כמה אני ומהיכן אני, אם אני מודע לזה או לא, אם אני רואה או לא – "אין זה משנה הענין", זו העובדה, "לא ייפרדו מעל צאן מרעיתם".

להתחבר אל ה"לאקאמאטיוו"

בוקר יום השבת של פרשת בא שנת תשד"מ. שלג מכסה את רחובות קראון הייטס, קור מקפיא ברחובות העיר.

קר לא רק ברחוב. גם ב-770 פנימה, קצת קר בלב.

שבת פרשת בא חלה באותה שנה ביום ג' בשבט. זוהי שבת שאין בה כל סיבה מיוחדת להתוועדות של הרבי.

בשבת שעברה היתה שבת מברכים החודש שבט, שבת כ"ה טבת, והרבי התוועד בה. בשבת הבאה יחול יום העשירי בשבט, והרבי יתוועד בו -

אולם היום, זו "סתם" שבת לא מיוחדת, שבת של ג' בשבט, אין כל סיבה מיוחדת להתוועדות עם הרבי. קר קצת בלב.

אולם קר, לא רק בגלל שלא תהיה התוועדות כי זו שבת ללא כל תאריך מיוחד - אלא בעיקר בגלל הדברים שהרבי אמר כמה שבתות קודם לכן, בשבת פרשת מקץ, שבת-חנוכה תשד"מ.

בשל הנהגה לא נאותה של חסידים בהתוועדויות של הרבי, הרבי דיבר בהתוועדות זו של שבת מקץ במילים חריפות ביותר.

(הדברים לא מופיעים בספר ההתוועדויות, אלא ב"השמטות" מאותה התוועדות, והתודה לידידי השליח הרב הירשל ראסקין על קטע זה מהשיחה).

בין הדברים הרבי אמר שם (בתרגום חופשי):

"היות אשר בין כה וכה לא שומעים את מה שמדברים - הרי באם לא אדבר, הדבר לא יזיק לאיש. ואדברה, לבטח כל אחד ימצא דבר חיובי לעסוק בו.

"לשם מה יש 'לעיף' את הציבור שלוש שעות, שעתיים וחצי, שלוש וחצי שעות!?"

"בשבת הבאה - בלאו הכי לא תהיה התוועדות. בעוד שתי שבתות - הרי על-דרך הרגיל גם לא תהיה התוועדות. במילא 'ייחסכו' כל הענינים הללו, (כי הרי לא אדבר ובמילא לא יישמעו),

ולאחר מכן - הקב"ה יעזור.

לגבי שבת מברכים - אזי אין לי ברירה ויש להתוועד מצד תקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר [ובינתיים, ייתכן ותהיה סיבה נוספת שבשלה יהיה צורך להתוועד] - האם גם את זאת רוצים למנוע?!"

לאחרי מילים קשות אלו, הרבי הוסיף ודיבר ביתר-חריפות:

"כ"ק מו"ח אדמו"ר ואביו כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע היו פעם באיטליה.. והם ראו בה חידוש; "לאקאמאטיוו", וברוסית - א "פאראוואז" [=קטר-רכבת], אשר מחוברים אליו קרונות, ועל ידי כך שהקטר דוהר - הוא מוביל גם את הקרונות המחברים אליו.

"היות ומכל דבר יש ללמוד ענין בעבודת ה', כ"ק אדמו"ר נ"ע למד מכך שישנה מציאות שהיא בעצם שונה, היא דבר נפרד משאר הענינים. אך כאשר מחברים אותם יחד - היא סוחבת אותם איתה.

"ה"קטר" הינו - בעצם דבר נפרד. ה"קרונות" - הינם דבר אחר... אך כאשר מחברים אותם יחד, גורר ה"קטר" גם את ה"קרונות" כו'.

על דרך זה בנידון דידן, היות אשר בין כה וכה לא שומעים את מה שמדברים, יכול ה"קטר" לשבת לעצמו בחדר ו"לשרוק", וה"קרונות" יישבו לעצמם ויסתובבו ויעסקו בעניניהם...

"לשם מה צריכים להטריח את הציבור שיישבו בהתוועדות והם יתעייפו - בשעה שבכל מקרה הם אינם שומעים את הנאמר, אין 'מקבלים'..."

וכך הרבי המשיך ודיבר בחריפות על כך שאין מקשיבים להתוועדות.

כמובן שלאחר דיבורים חריפים ומאויימים שכאלו - איש לא שיער שתהיה התוועדות היום, שבת פרשת בא, ג' שבט תשד"מ.

קר בחוץ, וקר גם בלב פנימה.

השעה 10:00 בבוקר, הרבי יורד אל הזאל הגדול בדרכו לתפלת שחרית של שבת.

בקדמת 770, צמוד לאחד מעמודי התמך המוצבים ב"מזרח" של 770 לפני ארון הקודש, עומד הרב לייבל גרונר, מזכירו של הרבי.

באותם ימים הנוהג היה, שהרב גרונר עומד שם בבוקר השבת, ניצב 'הכן', לראות האם יהיה סימן מהרבי להתוועדות.

באם הרבי יעבור לידו ולא יביט כלל, אלא ימשיך הישר אל ארון הקודש, יגע בקצה הפרוכת, ומשם למקום עמדו בתפלה - לא תהיה התוועדות. אולם באם הרבי יביט לעברו ויסמן לו בניע-ראש קל, כמסמן "כן", תעבור הרינה: "יש התוועדות".

10:00 בבוקר. הרב גרונר עומד ניצב על מקומו, דרוך, ממתין. עיני כולם עוקבות אחר צעדיו של הרבי, ממתנים במתח לרגע שהרבי יגיע לנקודה זו. האם הרבי יעבור ללא שיסמן כל אות, או שמא נזכה והוא יניע בראשו לאות "כן".

הרבי צועד במהירות, הוא מגיע לקדמת 770, עוד רגע והוא ליד מקומו של הרב גרונר, הרבי עובר לידו -

והוא מסמן לו קלות בראשו לאות "כן". יש פארבריינגען!

רחש-לחש עובר באולם מקצה לקצה. "יש פארבריינגען". אבן נגולה, המתח התפוגג. שמחה ממלאת את הלבבות.

לא רק יש התוועדות, אלא דומה כי העננה הכבדה שעמדה והעיבה מאז שבת מקץ - נמוגה והלכה לה. שעת חדוותא לתתא ושעת חדוותא לעילא.

דומה היה כי השמחה שהציפה את כולם, היתה לא רק יש סיבה להתוועדות היום, אלא כי ארע משהו הרבה יותר עמוק, ארע משהו שהסיר את הטענה שהיתה על החסידים.

עד היום לא היו התוועדויות בשבת, לא כי לא היה סיבה להתוועד - אלא כי היתה לצערינו סיבה למה לא להתוועד. הנהגתם של החסידים הביאה לביטויים שכאלו מצדו של הרבי.

כעת, כאשר בשבת שאין בה לכאורה סיבה להתוועד, הרבי הודיע שיש התוועדות - סימן הוא שלא רק שיש סיבה להתוועד, אלא ארע משהו שגרם ל'נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני'. ארע משהו שהסיר את הטענה שהיתה כלפי הנהגתם של החסידים בשבתות האחרונות.

מה היה הדבר, מה הביא להתוועדות בלתי צפויה זו -

בשעה אחת ושלושים, כאשר הרבי ירד להתוועדות, הוא פתח ומנה את הסיבות שהביאו להתוועדות זו, ובראשית הדברים הרבי אמר:

"אחד הטעמים להתוועדות בשבת זו היא - בואם של אורחים הכי חשובים, שהביאו עמהם ספרי תניא שנדפסו על-ידי השתדלותם במקומות שונים (במירון ובעוד כמה מקומות).

"שהרי ידוע גודל הענין דהכנסת אורחים בכלל - 'גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה', ועל אחת כמה וכמה - אורחים הכי חשובים, אלו שהשתדלו בגופם ובממונם, ובוודאי - בנשמתם, בנוגע להדפסת ספרי תניא אלה..."

באותה תקופה הרבי עורר על הדפסת ספרי התניא בכל מקום בו דרים יהודים, ולקראת שבת זו אבי שיחי, הרב מנחם וולף, הגיע לרבי כדי לחגוג איתי את יום הבר מצווה שלי אצל הרבי - כשהוא מביא איתו לרבי טו"ב ספרי תניא שהודפסו בימים האחרונים במקומות שונים בארץ, בהם גם במירון, ועם הגיעו ל-770 הוא מסר את ספרי התניא למזכירו של הרבי הרב בנימין קליין, על מנת להכניסם אל הרבי.

בהמשך השיחה הרבי קישר את הדפסת התניא עם יום ההילולא יו"ד בשבט, ועם ייחודיותה של מצוות תפילין, הנאמרת בשיעור החת"ת של יום השבת קודש, פרשת "קדש לי כל בכור".

גם כאשר לכאורה נראה שהמצב הוא שה"לאקאמאטיוו", ה"קטר", נמצא לבד, וה"קרונות" חלילה לבד - בידינו הדבר לחבר את הקרונות בחזרה עם ה"קטר".

זה תלוי בעשיה ובהתקשרות שלנו.

כאשר נעשה כנדרש, כאשר נמלא את רצונו של הרבי, כאשר נתקשר אליו - אזי הקשר יהיה לא רק בזמנים בהם לכאורה אמור להיות קשר גם בלאו הכי, אלא אפילו בעיתים או במקומות בהם נראה שסדר הדברים הוא לא זמן שהקרונות אמורים להיות מאוחדים עם הקטר, אלו זמנים בהם הסדר בכל השנים הוא ש"אין פארבריינגען" -

הקרונות יהיו מחוברים עם ה"לאקאמאטיוו", הם יהיו מאוחדים איתו יחד. "יש פארבריינגען". זה בידיים שלנו.

הדברים אמורים לא רק בתשד"מ, בשנים בהם יכולנו לראות את הרבי מסמן כאות "הן", יש פארבריינגען. לא רק בימים בהם יכולנו לשמוע מפי הרבי עצמו שבשל מעשה של חסיד זה או אחר, הרבי רווה נחת -

גם היום, הדברים הינם בידיים שלנו.

בידינו לעשות, בידינו לעורר את ההתקשרות, בידינו להביא לכך שגם היום - ה"לאקאמאטיוו" יהיה יחד עם ה"קרונות".

בהתוועדות מוצש"ק בשלח י"א שבט תשכ"א הרבי ביאר מה שכ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע סיפר, שאצל רבותינו נשיאנו היה סדר להזכיר בינם לבין עצמם את המקושרים, ולהתבונן בענין אהבתם והתקשרותם, וענין זה היה פועל אצל אלו שהתבוננו אודותם - להתעורר בענין ההתקשרות ביתר שאת, "כמים הפנים לפנים".

והרבי הביא דוגמא לדבר, "שכאשר מסתכלים על מישהו בהסתכלות חזקה, הנה אפילו כאשר מסתכלים מאחוריו, מרגיש זאת הלה ופונה ("ער גיט זיך אקער"); הוא אמנם לא יודע את פשר הדבר, אבל הוא חש בכך שמישהו מביט עליו".

מסיפור זה למד הרבי הוראה: "לפעמים קורה שחסיד מתעורר מחדש בענין ההתקשרות, או שמתעוררים להוסיף בענין ההתקשרות להרבי הנשיא, ולא מוצאים ביאור מדוע נתעורר לפתע בענין זה -

"ייתכן שהסיבה לזה היא, שהרבי הנשיא הרהר ("א טראכט געטאן") אודותיו, אודות ההתקשרות שלו, וזה עורר אצלו את רגש ההתקשרות "כמים הפנים לפנים".

ולשם מה עלינו לדעת מהיכן מגיעה התעוררות זו של רגש ההתקשרות? -

ממשיך הרבי ואומר: "כאשר דבר מסויים בא לאדם לא מצד עבודתו, אלא רק "באתערותא

דלעילא", אזי באם הוא לא יפעל מצידו, שהדבר יביא אותו לידי פעולה ממשית בזה - הדבר יכול חלילה לחלוף.

"כך גם לגבי רגש ההתקשרות, ייתכן ורגש זה שהאדם חש לפתע, הוא כלל אינו שלו, אלא מצד זה שהרבי הנשיא הרהר אודותיו, ובאם הוא לא יעשה מאומה מצידו כדי להאחז בזה - חלילה הדבר יחלוף כלא היה".

נדרשת מאיתנו העשייה, "צריך לעשות כל התלוי בו להאחז ("אנהאלטן זיך") בזה, שיומשך ויתלבש במעשיו ובפעולותיו בכל השעות והימים והשבועות והחדשים שלאחרי זה".

וממשיך הרבי ואומר: "ואם הדברים אמורים כאשר נשמת הצדיק מלובשת בגוף - על אחת כמה וכמה שכן הוא לאחר ההסתלקות:

"כאשר הנשמה מלובשת בגוף, יכולים אמנם לחשוב על אדם הנמצא בריחוק מקום, כי לגבי המחשבה - המקום אינו מפסיק, אך הדבר דורש השתדלות יתירה, כי הדברים הנמצאים בקרבת מקום מסתירים ומושכים את שימת הלב, ולשם כך יש צורך בהשתדלות מיוחדת להתנתק מהענינים הנמצאים בקרבת מקום, בד' אמות הסמוכות, ולחשוב על דבר הנמצא בריחוק מקום -

"אבל לאחר ההסתלקות, כאשר הגבלות הגוף והמקום הגשמי אינם, אזי כל הענינים בכל המקומות - שווים הם.

"אבל במצב שכזה - ישנו הענין של "מקום רוחני", וכל מה שנמצא במקום קרוב יותר מבחינה רוחנית, הוא תופס יותר את העין הרוחנית.

ועל זה אומר הרבי, "ההתקשרות - מעמידה את החסיד בקירוב מקום רוחני אל הרבי הנשיא שאליו הוא מקושר.

"וכאשר הוא עומד קרוב מבחינה רוחנית, אזי יכול הוא בקלות יותר לזכות שיסתכלו עליו ויעוררו אצלו את רגש ההתקשרות".

יש לעמוד "בקירוב מקום" רוחני, "ההתקשרות מעמידה את החסיד בקירוב מקום רוחני אל הרבי הנשיא".

אם אנחנו רוצים "לזכות שיסתכלו עליו ויעוררו אצלו את רגש ההתקשרות" - אנחנו צריכים לעמוד "בקירוב מקום".

אנחנו צריכים לעמוד בקירוב מקום, וכאשר נעמוד קרוב - אזי ה"קרונות" יהיו "בקירוב מקום" עם ה"לאקאמאטיוו",

גם כאשר זה לכאורה זמן ש"אין בו פארבריינגען", זה זמן שלא רואים בעיני בשר את הקרבה שלנו לרבי, זה זמן שלכאורה ה"לאקאמאטיוו" יושב לבדו וה"קרונות" יושבים לבדם -

אך כאשר נפעל ונעשה, כאשר נעורר את רגש ההתקשרות, כאשר כל אחד מאיתנו יעשה "כל התלוי בו להאחז - "אנהאלטן זיך" - בזה", כאשר נקיים את רצונו של הרבי, נגרום לו נחת רוח - אזי כאשר נעמוד "בקירוב מקום" של הקרונות עם ה"לאקאמאטיוו", נזכה בע"ה שהרבי יסמן בראשו לאות "הן", "יש פארבריינגען", קול גדול יעבור בעולם מקצה לקצה - "יש פארבריינגען"!

ונזכה זעהן זין מיטן רבי דא למטה אין א גוף, והוא יגאלינו.

הענב והעסיס

אחזתי בהם כבאוצר של ממש, הם אצלי ביד. אחד, ועוד אחד, ועוד אחד. החזקתי אותם בכף ידי, ומיהרתי ללכת לשם, לוודא שהם נשארים איתי. וזה עוד לפני שידעתי מה אמצא בהם...

זה עתה הסתיימה התוועדות חמשה עשר בשבט, הרבי סיים אותה כשהוא מנגן-מכריז "כי בשמחה תצאון", פנה בצעדים מהירים למערב ה'זאל', יוצר מאולם בית הכנסת, ואני, ילד בן שלוש-עשרה ושבע, מזנק אל מקום מושבו עד לפני רגע, ומניח את ידי על המפיות שהרבי השתמש בהם בין השיחות.

התוועדות ט"ו בשבט תשד"מ, ראש השנה לאילן. לימין הרבי ניצבת סלסלת כסף הדורה גדושה בפירות שבעת המינים, ובין השיחות הרבי לקח ענבים בודדות, כשהוא אווז אותם במפית-נייר, וטעם מהם.

וכשהרבי יצא מהתוועדות, מיהרתי לעבר הבימה, ממוקד במפיות הללו, ושניה לאחר מכן הם היו אצלי ביד.

שגרת היום-יום לא תמיד מאפשרת לנו לעשות את ההבדלה בין עיקר לטפל, בין מהות לתוספת. המירוץ התמידי, הנושאים המגוונים הממלאים את הזמן, מונעים מאיתנו ליצור את החלוקה בנפש מה אמת ומה פחות, מה חשוב ומה שוליים.

גם אם אנחנו לא עושים את ההבדלה בין הדברים, בדרך כלל הזמן עושה זאת עבורנו, הטפל חולף ומאבד את ערכו והעיקר נשאר בעינו. המהות, האמת, עומדת לעד, והתוספת מתפוגגת לה.

פעמים רבות, בדרך כלל כאשר "הימים האלו נזכרים ונעשים", כשמגיע יום הט"ו בשבט, אני חושב על המפיות האלו, פותח אותם ומראה אותם לי עצמי, לילדים, ושואל את עצמי מה הם "אומרים" לי.

מלבד היותם חפץ שהרבי השתמש בהם, האם יש להם עוד משהו לומר לי?

כשהתרחקתי מבימתו של הרבי, מיהרתי לביתו של הדוד שלי, הרב בנימין קליין. חיפשתי פינה שקטה כדי להסתכל על האוצר שבידי, לראות מה יש בו, האם יש על המפיות "רק" כתמי

יין משפתיו הק' של הרבי, או אולי יש בהם גם שיריים של מעט פירוורי עוגה, שהרבי היה טועם בין השיחות, כמו שהיו לי ממפיות אחרות שלקחתי באותם ימים?
ההפתעה שלי היתה גדולה: היו בהם ענבים. שיירי ענבים.
מתברר, שהרבי היה אוחז את הענב במפית, סוחט אותו אל תוך פיו, מוצה את תכולת הלחות שבו, ואילו את בשר הפרי הוא לא אכל. הוא נשאר על המפית.

שנה אחרי שנה, בכל ראש השנה לאילן, הייתי פותח את המעטפה הקטנה בה הנחתי את המפיות הללו, אוחז בה ומביט על שיירי הענבים.
משנה לשנה ה"עניב" הלך ואיבד את צורתו. בתחילה הוא היה ל'צימוק', ואט אט בחלוף השנים הוא הלך ונעלם, עד שנותר ממנו רק כתם כהה על המפית.

"רבי מאיר מצא רימון, ותוכו אכל קליפתו זרק". הרבי לקח את ה"תוך", את עיקרו של הפרי. בהתוועדות פורים תשל"ט הרבי ביאר את הפסוק בתורה המתאר של שבעת המינים: "ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש", ואמר, שהעינב מכונה בפסוק בשם "גפן", לא "עינב", למרות שגם "ענבים" זו מילה שהתורה מזכירה -
כי עיקרם של הענבים, היא לא היותם פרי, ככל הפירות, אלא מה שניתן ליצור ולהפיק מהם, התוך הפנימי שלהם, האפשרות ליצור מהם יין, גפן.

הברכה על הענבים היא "בורא פרי העץ", כמו על פירות אחרים, שגרתיים, אבל על היין, התוך הפנימי הייחודי, מה שמייחד את הענבים, הברכה היא "בורא פרי הגפן", ברכה מרוממת יותר. תכליתו של הענב הוא היין, התוך, מה שמוציאים ממנו על ידי סחיטה.

הרבי לקח לעצמו את התוך הפנימי של העינב, את העסיס שבו, ואני לקחתי את המעטפת החיצונית, בשר הפרי, הטפל.

הטפל, ברבות הזמן, מאבד את מקומו, הוא נמוג לו...

אנהאלטן זיך אין דעם רבי'נס קליאמקע

כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ מביא בשיחותיו את דברי כ"ק רבנו הזקן, כי "דער וואס וועט זיך אנהאלטן אן דער קליאמקע", זה שיאחז בידית הדלת שלו – הוא יוציא אותו מן המיצר אל המרחב, מן הגשם אל הרוח ומן הגהינום.

על יסוד דברים אלו, הוטבע הפתגם החסידי, התביעה החסידית, שצריכים "אנהאלטן זיך אין דעם רבי'נס קליאמקע", להאחז בידית הדלת של הרבי.

מה משמעותו של פתגם זה, מה המיוחד ב"קליאמקע", בידית הדלת של הרבי, שדווקא בה יש לאחוז, מדוע הביטוי הוא "ידית הדלת" ולא רהיט אחר.

בשיחת י"ט כסלו תשי"ב, וכן בשיחת חג הפורים של אותה שנה הרבי מבאר את משמעות הביטוי הזה בכך שמקומה של הידית הוא מחוץ להיכלו של הרבי, היא מן העבר השני של הדלת, כך שגם אם עומדים "מבחוץ", לא בתוך חדרו של הרבי, אלא מבחוץ – אבל אם אוחזים בידית הדלת של הרבי, אזי בסופו של דבר נתחבר עם הרבי, ניכנס אליו פנימה.

כך שהדבר מבטא יותר את חסרונה של ה"קליאמקע", את העובדה שהיא דבר חיצוני, שהיא נמצאת מן העבר השני, מחוץ להיכלו של הרבי.

אבל בהתוועדויות חסידים משתמשים בביטוי זה במשמעות של לא לאבד את הקשר הפנימי-עצמי שלנו עם הרבי, לאחוז בידית הדלת של הרבי במובן של מעלה וחוב.

מה משמעות הפתגם החסידי, מדוע דווקא ה"קליאמקע" היא זו המבטאת את הקשר העצמי של החסיד עם הרבי, מה מעלתה של ידית הדלת של הרבי, מה המיוחד דווקא בה שאין ברהיט אחר?

היה זה בחודש שבט תשד"מ. הייתי אצל הרבי יחד עם אבי שיחי' לרגל הבר מצווה שלי, ואחרי שהות של כשבועיים אצל הרבי עמדנו לטוס חזרה לארץ הקודש.

היתה זו שעת לילה, הרבי כבר נסע לביתו, המזוודות שלנו כבר היו ברכב שאמור לקחת אותנו לשדה התעופה – ורגע לפני היציאה, נכנסנו ל-770 יחד עם הרב בנימין קליין.

הרב קליין, במחווה ייחודית, פתח עבורנו את דלת גן עדן התחתון, הכניס אותנו פנימה, ואפשר לנו לנשק את מזוזת חדרו של הרבי, ולאחוז לרגע ב"קליאמקע" של הרבי.

יש לזכור שבאותם ימים, בשנים שלפני חלוקת הדולרים ביום ראשון, מלבד יחידי סגולה, איש לא דרך ב"גן עדן התחתון". ראינו אותו רק כאשר הרבי היה יוצא מחדרו או נכנס אליו. באותם ימים, הכניסה אל תוך "גן עדן התחתון", נחקקה בך, כמעט כמו הכניסה אל חדרו של הרבי. שניהם היו "מחוץ לתחום", אחרי "אמה טרקסין".

ורגע לפני שאנו יוצאים לדרך, הרב קליין פתח עבורנו את דלת גן עדן התחתון, הכניס אותנו פנימה, וזיכה אותנו לצאת לדרך עם נשיקה למזוזת היכלו של הרבי, עם אחיזה "אין דעם רבי'נס קליאמקע"...

לאורך השנה כולה אנחנו רוצים להגיע לרבי, כל חסיד משתוקק להגיע לאוהל, זו השאיפה והרצון של כל אחד מאיתנו.

כשיושבים בהתוועדויות, כשטוב לנו, או כשקצת פחות טוב לנו, כשאנחנו מתגעגעים, או סתם כך באמצע היום – אצל כל אחד מתעורר הגעגוע, הרצון, להגיע אל הרבי. להיות אצלן, להיות באוהל.

להיות באוהל. לעמוד באוהל...

עיתים אנחנו עומדים באוהל כך, ועיתים אנו עומדים כך. יש מצבים שונים כיצד אנו עומדים באוהל, ליד הרבי. מצבים שונים כמו אז, כמו בשנים ההם.

עיתים אתה עומד ליד הרבי, ואתה מרגיש כמו אז, בעת "מנחה-מעריב", או ב"חלוקת דולרים" בזאל הגדול. הרבי נמצא כאן, ואתה עומד ומביט. אתה עומד ומסתכל מן הצד על הרבי. הרבי מחלק דולרים, הרבי מתפלל ומביט בסידורו – ואתה עומד ומסתכל עליו. מה יכול להיות טוב מזה.

אתה עומד באוהל בתחושה של "טוב לי כאן", אין לי לאן ללכת, מה יש לעשות בחוץ, כאן זה המקום הכי הטוב בעולם, אני ליד הרבי.

זה מכבר סיימת את אמירת המענה לשון, המילים הבולטות "תם ונשלם" כבר עמדו לנגד עיניך, אבל אתה לא רוצה לעזוב כאן. למה לעזוב, וכי בגלל שה"נוסח" נגמר – עלי לצאת החוצה?...

ילד הפוגש באביו אחרי תקופה ארוכה שהוא לא ראה אותו, הוא פשוט עומד ליד אבא. הוא לא צריך לדבר איתו, לא צריך לשמוע ממנו כלום. שום דבר. הוא פשוט רוצה רק לעמוד לידו, להיות כאן איתו, להרגיש שהוא לידו. אני ואבא.

אתה עומד ומביט, עומד ומסתכל, עומד ונזכר, עומד ומתגעגע, עומד ולא רוצה לעזוב...

אבל עיתים ואתה נכנס לאוהל, ואתה "נכנס ליחידות", אתה "עובר בדולרים" אצל הרבי. הרבי מביט בך, המעיים שלך מתהפכות, אתה לא מוצא את עצמך, ואתה מחפש רק לברוח. להכנס, ולצאת.

עיתים קורה, ואתה עומד ליד הרבי, איש לא דוחק בך, ואתה עומד וקורא את המענה-לשון במתינות.

נוסח המענה-לשון הוא ארוך, הוא אורך כ-40 דקות, וחלקו הוא מזמורי תהלים שכבר שגורים על לשונינו, כך שעיתים קורה והמחשבה משוטטת. הלשון אומרת את ט"ו פרקי "שיר המעלות", והמחשבה שלנו לא כאן, היא לא באוהל, לא עם הרבי.

להחזיק את המחשבה מרוכזת למשך של 45 דקות, להחזיק את המחשבה של "דע לפני מי אתה עומד", את ההכרה "וואו מען שטייט און פאר וועמען מען שטייט" – זו לא מלאכה הכי קלה.

אתה מיד תופס את עצמך: מה קורה איתי, להיכן "נסעתי"? אני עומד ליד הרבי!

ועיתים קורה, בעיקר בימי ג' תמוז, אתה עומד בתור כשלוש שעות, ואחר כך נמצא אצל הרבי רק שתי דקות. בקושי נכנסת, התמקמת, הוצאת את הפ"ג, עוד לא הספקת לקרוא בו, וכבר דוחקים בך מיד לצאת.

להיות אצל הרבי – לאו דווקא שזה "כמות", לא כמה זמן היית באוהל. להיות אצל הרבי, להיות ליד הרבי – זה עצם הלהיות שם, גם אם זה דקה או שתיים.

שתי הדקות של ג' תמוז, הם לא פחות "להיות אצל הרבי", מאשר 45 דקות בסתם יום של חודש טבת.

אפשר להיות אצל הרבי כך ואפשר להיות כך –

אבל אחד הרגעים המשמעותיים בכניסה לאוהל – זה הרגע בו אתה נוקש בדלת, ממתין רגע, אוחז בידית הדלת, בקליאמקע, ונכנס פנימה.

התגעגע לרבי, לא היית כאן כמה שבועות או כמה חודשים, ישבת אי שם והלב שלך בער, "מתי אזכה ואגיע שוב, מתי אכנס לרבי" – והנה הגעת.

טבלת במקווה, ישבת מנותק מהסביבה וכתבת פ"ג, פסעת אל תוך בית-החיים ואתה רואה מול את האוהל, לפני רגע הדלקת את "הלאמפף של שמן זית" – וכעת אתה אוחז בידית הדלת.

פעימות הלב שלך מואצות, אתה נכנס אל הרבי...

הרגע בו אתה אוחז בידית, עוד רגע ואתה דוחף מעט את הדלת פנימה, עוד שניה ואתה נכנס אל הרבי ורואה את מצבת האבן ניצבת למולך, הגעגועים מציפים אותך ואתה משפיל עין –

זה הרגע, הרגע בו "נכנסת אל הרבי", הרגע בו הגעת אל הרבי.

המעבר הזה בין חול לקודש, הרגע בו אתה עומד עם הגב אל כל העולם ועם הפנים אל הרבי, המעבר הזה בו דלת עץ וידית מתכת מבדילים בין העולם הגשמי שמצד זה לבין עולם נעלה ומרום, "כל העולם מעבר אחד, ואברהם מעבר אחד" –

הרגע הזה שאתה אוחז בידית ופותח את הדלת כדי להיכנס אל הרבי, הרגע בו מחד אתה חש

בפחד מהכניסה אל הרבי, ומאיך זה הרגע שאליו שאפת, הרגע לו חכיית, הרגע אליו כה התגעגעת -

הרגע הזה בו הקשר והרגש הפנימי שלך עם הרבי ממלאים אותך -

זה הרגע שבו אתה צריך להיאחז.

יש להיאחז בתחושה הזו, בהרגשה הזו, "אנהאלטן זיך אין דעם רבינס קליאמקע".

הרגע בו אתה אוחז בידית הדלת של הרבי, בקליאמקע, ונכנס אליו פנימה, הרגע בו אתה חי אמת, הרגע בו פניך אל הרבי וגיווך אל כל העולם, הרגע בו אתה יודע מה עיקר ומה טפל, מה אמת ומה שקר, הרגע בו אתה עומד שוב פנים אל פנים עם הרבי, אחרי משך זמן שלא היית אצלו.

ההכרה הזו, האמת הזו, התחושה הזו - זו התביעה של הפתגם החסידי האומר שיש להיאחז בידית הדלת של הרבי.

קח איתך את הרגש הזה, את הרגע הזה, ותשמר אותו.

אם תאחז בידית הדלת של הרבי, "אין דעם רבי'נס קליאמקע", בקשר הפנימי שלך עם הרבי, מובטח לך שהרבי יוציא אותך "מן המיצר אל המרחב, מן הגשם אל הרוח ומן הגהינום",

ולאמיתו של דבר, אם תאחז כך בידית של הרבי, לא תהיה כל סיבה שבכלל תגיע לשם...

לזכות
חתן הבר מצוה הת' לוי יצחק שיחי'
וואלף
לרגל יום היכנסו לעול המצוות
ט"ו סיון, ה'תשפ"א

ולזכות אחיו ואחיותיו
הרה"ת ר' משה שמחה וזוגתו מרת דבורה מרים
וילדיהם לוי יצחק ודב בער שיחיו וואלף
הרה"ת ר' ישראל וזוגתו מרת חי' מושקא
וילדיהם שיינא, שניאור זלמן וירחמיאל בנימין שיחיו גוטליב
דבורה לאה, דוב בער, ואפרים שיחיו וואלף

נדפס על ידי ולזכות הוריהם
הרה"ת ר' אלי' וזוגתו מרת נחמה דינה שיחיו וואלף

ולזכות זקניהם
הרה"ת ר' מני מנחם מענדל וזוגתו מרת פייגל שיחיו וואלף
הרה"ת ר' חיים שלום הלוי וזוגתו מרת חדוה שיחיו סגל
מרת פעסיא שתחי' וואלף
מרת בלומה שתחי' סגל